

Հայկական գիտահետազոտական հանգույց Armenian Research & Academic Repository

Սույն աշխատանքն արտոնագրված է «Ստեղծագործական համայնքներ
ոչ առևտրային իրավասություն 3.0» արտոնագրով

**This work is licensed under a Creative Commons Attribution-NonCommercial
3.0 Unported (CC BY-NC 3.0) license.**

Դու կարող ես.

պատճենել և տարածել նյութը ցանկացած ձևաչափով կամ կրիչով
ձևափոխել կամ օգտագործել առկա նյութը ստեղծելու համար նորը

You are free to:

Share — copy and redistribute the material in any medium or format

Adapt — remix, transform, and build upon the material

24323

Երգարան

Թատերախումբ

ազգային

և

սիրահարաներ

կամ

բնակարանային

29199-192

6-77

Կ. Պոլս

1874

2003

20 03

15

ԵՐԳԱՐԱՆ
ԹԱՏԵՐԱԿԱՆ
ԱԶԳԱՅԻՆ

3-61

ԵՒ
ՍԻՐԱՀԱՐԱԿԱՆ

Printed in Turkey

ԿԱՍ
ՔՆԱՐ ՀԱՅՎԱԿԱՆ

ՀՐԱՏԱՐԱԿԱՆ
Կ. Ա. ՊԱՐՈՒՅԱՆ

Բ. ՏՊԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

Կ. ՊՈԼԻՍ

ՏՊԱՐ. Թ. ՏԻՎԻՏՅԱՆ
ՎԵՐՈՒ ԻՆՆ ԹԻՆ 20.

1692

891-99-192
Ե-77

1874

Կ. Ա. ՊԱՐՈՒՅԱՆ

891-99-192

Կ-77

Թատերական երգերու տարգրական իրաւունքը
 Հրատարակչին կը վերաբերի: Իսկ ներկայացման
 իրաւունքը Յակոբ Էփէնտի վարդապետին է:

78147 Վ. Զ.

1202-87

Յ Ա Ռ Ա Ջ Ա Բ Ա Ն

Ազգի մը բարոյական կատարելութեան հասած ըլլալուն առաջին նշաններէն մին ալ ամեն առթի մէջ իւր լեզուն գործածութեանը հոգ տանին է:

Ս.մեն ազգ, ամեն պարագայի մէջ իր զգացմանը համապատասխանող զանազան երգեր ունի որ իր լեզուովը կ'երգէ. միայն մեր ազգն է որ այս գովելի գրութեան չհետեւեցով, գրեթէ ամեն պարագայի մէջ օտար լեզուով երգեր կը գործածէ:

Նկատողութեան արժանի է ընտանեկան և այլ ակումբներու մէջ երգուած այն օտար երգերը, որ խեղճ երիտասարդաց բարոյականը եղծանելէ և անոնց երևակայութիւնը խանգարելէ զատ ուրիշ օգուտ մը չունի:

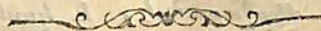
Թէև ազգային բանասիրաց կողմէն հրատարակեալ բաւական երգեր կան. բայց կարծես թէ ասոնց գործածութիւնը գրեթէ բոլորովին վերջացած է, և կամ թէ բո-

չորն ալ ազգայնութեան վերաբերեալ ըլլալուն, դժբաղդարար ամեն անգամ գործածել չուզուիր:

Մենք ցաւ ի սիրտ այս կէտը նկատողութեան առնելով, և տեսնելով որ ազգայինք աւելի փափաք մը ունին թատերական երգերու. ուստի գէթ օտար երգերը ընտանեաց մէջէն վանելու նպատակաւ սոյն երգարանը հրատարակեցինք, որու մէջ գտնուած երգերը շատերու հաճելի ըլլալէ զատ, իր մէջ գտնուած բարոյական դասերովը կրնայ օգտակար ալ ըլլալ, և կը յուսամք թէ, ատով մեր նրպատակին պիտի կրնամք հասնիլ:

Պարտք կը համարիմք այս մասին մեր շնորհակալութիւնը յայտնել Օսմանիէ թատեր վարչութեան Յակոբ Էֆէնտի Վարդովեանի, որնա ևս սոյն պէտքը զգալով, թատերական երգերը տպագրելու համար ազգասիրաբար իւր հաճութիւնը մեզ տալ չզլայցաւ:

Կ. Ս. ՊԱՐՈՆԵԱՆ

ՆԱԽԵՐԳ

ԵՐԿՐՈՐԴ ԾՐՋԱՆ

ԱՐՏԻՆԵԱՆ ԹԱՏՐՈՆԻ

ԺԱՄԱՆԱԿ

Էր դու այսպէս, ո՞ սեաւ Գիշեր,
Զուարթ բնութեանն ազնիւ պատկեր.
Տըխրանքիար գունով ներկես,
Սրբատեսիլդ ի՞նչ այս հանդէս:

Ո՛վ անարև տխուր Ոգի,
Դու էիր ինձ միակ համատի.
Եբբ բեղմնաւոր բնութեան արգանդ,
ԸՂՔԵՂ ծննդովք է՛ր արգաւանդ:

Թէ իմ շրջանս մերթ տեղի տայ՝
 Որ քու խաւարդ երկար մնայ .
 Ունիմ անկէ և ես բաժին՝
 Իմ անցելոյս յիշատակին :

Արբ ժամն հասաւ՝ եկան ի տես ,
 Հին անցքերուս ինչ ինչ հանդէս .
 Էր սեւորակ քոյն ստուեր ,
 Արդ վառվռուն քողէ աչեր :

ԽՄԲԵԱԿՆ

Ինչ այս դողդոջուն վրսեմակայն ձայն ,
 Ինչ քաղցրեկ մրմունջ . . . և օտար չէ այն ,
 ՂԵՏ ալեւորն է , պատկառելին ծեր ,
 Որ հոն միայնակ կ'երգէ իւր գիշեր :

-Օոյսդ եղածրպիտ , դիմենք անոր արդ ,
 Դու որ պճնեցիր մեզ երբեմն ի վարդ .
 Չայն տուր այժմ աղէ , խրախոյս կարդայ նոր
 Զ ի հասաւ ահա այն երջանիկն օր :

ՅՈՅՍԵ

Օն՝ յառաջ , մանկունք , նոյն ինքն է՝ տեսէք ,
 Անհամբեր ոգւով որուն կրպպաւէք :

Տես և դու , հինաւուրց ծերունի .
 Մանկրտին՝ որ դիմօք սիրանիչ .
 Կարօտով քու տեսոյդ շայրենի ,
 Գալստեանս կը մնային ակնապիշ :
 Մոյն խմբիս պարտակոր կանգնած աստ՝
 Գեղազուարճ գամ՝ ահա խոստմնալիք .
 Մինչ ակումբս հանդիսիդ քու պատրաստ ,
 Անցելոյդ են եկած ի կնդիր :

ԺԱՄԱՆԱԿ

Քաջ իսկ արժան , մինչ իմ անցեալս յորդառատ ,
 Է փորձառու ծեր իմաստնոյ բիւր խորատ ,
 Մէն մի թերթ են ճակտիս կնճիւղք բարդ ի բարդ
 Ուր խառն զուարթ տխուր անցքեր տեսնէ մարդ :

Ո՞ ի խիստ օտար են մանկութեան ինձ օրեր ,
 Յաւիտենից եմ ծնունդ , և ծեր անծեր .
 Այլ ապագայս անվերջթէ իբր անփուշ վարդ
 Այն քու շնորհիւդ , Օրիորդ գեղազուարթ :
 -Ապա և դու , Յարկիս մանկուն՝ սիրական
 Որ հնացեալ անցից տաք նոր կերպարան .

Լըսուին դարձեալ հաճոյական ձեր ձայներ ,
 Սովիկն լըսող փորձառութեան միշտ դասեր :

ՊԱՐ ՆԱԻԱՍՏԵԱՅ

Եջևոյժ նաւաստին,
Սնկէհեր ճակատ,
Ընդդէմ փոթորկին,
Երգէ անիոյթ զուարթ :

Լարիթ թիւղերէլէլէ հա՛, հա՛, հա՛ :

Կոհակ փրփրադէղ,
Չեն սոսկում՝ վախ՝ մեղ.
Հողմունք սաստկահար,
Գրգռեն մեզ ի պար :

Լարիթ թիւմ, Ը :

Օ՛ն, խմէք զուարթ,
Գինին մինչ յատակ.
Օ՛ն, գրկենք զիրար,
Պարենք անդադար :

Լարիթ թիւմ, Ը :

Լռեցէք դիտեցէք,
Մինչդեռ մենք հոս եկած ենք,

Ահա ծերն՝ իւր ոտքերն,
Հոս հոն շուտ՝ տանի փոյթ :

Մ՛յ, այ, այ, պիտ՝ իյնայ,
Օ՛ն, բռնենք՝ մեղք է մեղք.
Հա՛, հա՛, հա՛, կը խնդայ,
Հոս եկէք ամէնքս ալ ծափ զարնէք :

Չանգալն ուժգնապիրկ,
Կոչէ մեզ ի կարգ,
Վերջ տանք խնդուժեան,
Քաշենք մեր պարան :

Լարիթ թիւմ. Ը :

Հ Ո Գ Ս Զ Է

Կըսեն թէ աղջիկ մը
Սիրուն ցուցունողը զարգերն են
Թէ և ըլլայ ագեղ
Չունենայ սիրտ անմեղ

Կը սիրեն

Թող երթան սիրեն
Գծնին ու շույն

Իմ ուզածս այդ չէ

Բայց հոգս չէ հոգս չէ
Թէ աշխարհք ինչ կրսէ :

Կրսեն թէ աղջիկ մը
Ամուսնացնողը օժիտն է
Թէ և ըլլայ անբան
Կամ լուռ մունջ սատանան
Ան կ'առնեն

Թող երթան առնեն
Առածնին մարտն

Իմ ուզածս այդ չէ

Բայց հոգս չէ հոգս չէ
Թէ աշխարհք ինչ կրսէ :

Կրսեն թէ աղջիկ մը
Փայլուն ցուցունողը պարերն են
Թեթևսօղիկ տղայք
Չայս մնառեն մինակ

Որ պարեն

Թող երթան պարեն
Կօշիկնին մաշեն

Իմ ուզածս այդ չէ

Բայց հոգս չէ հոգս չէ
Թէ աշխարհք ինչ կրսէ :

Պէտք է որ աղջիկ մը
Սիրէ պարզութիւնը պատիւը
Չիտայ սիրտ անմտին
Մարգարիտը խոզին
Բերանը

Թող երթայ սիրէ
Սիրածը պաշտէ

Իմ ուզածս այդ չէ

Բայց հոգս չէ հոգս չէ
Թէ աշխարհք ինչ կրսէ :

ՊԱՐ ԱՓՐԻԿԵՅՒՈՑ

Կապուտ երկինք ամպոց մէջէն տեսնուին,
 Ահա՛ դառնայ աւետաբեր Աշունին.
 Ովկիանոս հանդարտեց ընէ իւր զայրոյթ,
 Աւ Եհովայ կ'զգայ մեր վրայ սէր եւ դուժ:

ՊԱՐ ՍԱԴԱՅԷԼԱԿԱՆ

Ի քարայրին բոցաշունչ,
 Ուր բղետն յար մեզ ի սնունդ.
 Ատելութիւն, նախանձ, վրէժ,
 Են մեր սրտին դժոխակէզ.
 Մի տենջանք, մի ցանկութիւն,
 Չի միշտ տան մեզ յաղթութիւն:

Կեցցեն դժոխք, կեցցեն ոճիրք,
 Յաւերժ կեցցեն և իւր որդիք.
 Որ ի ճիրանս մեր անկանին,
 Ի նախատինս մե՛ծն Արարին:

ՊԱՐ ԱՒԱԶԱԿԱՑ

Ս առեց երկինք իւր մոմերն
 աւազակաց համար
 Սահի զուարթ թող զիշերն՝
 մեր պալատն է անտառ
 Երգեն հողմունք փոթորիկք՝
 աւազակաց համար
 Գինւով լեցուին մեր փորիկք
 եկէք ո՛ն, դուք ի պար:

Մ Ե Մ Ն Տ Ր Դ Ա Տ

ՈՂԲԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Կեցցէ Տրդատ, զիւցաղն Հայոց.
 Հզօր արքայն մեր գերապանծ.
 Կեցցէ ի փառս յաղթանակաց,
 Վէ՛հ բարերարն Հայաստանեայց:

Կեցցէ Տրդատ մեր քաջամարտ,
 Եւ ինքնակալն Արարատայ՝
 Կեցցէ յաւէտ մերն Տրդատ,
 Սէ՛դ թշնամեաց ճակատամարտ:

Ի ՎԵՐԱԳԱՐԸ ՏՐԴԱՏԱՅ

Մասեաց սարէն ահա զուարթուն ,
 զՏրդատայ զվերադարձ .
 Բերէ ցնծում բիւր խնդութիւն ,
 Յօգուտ ի փառս Հայաստանեայց :

Օն տիրութեան ի բաց ժամեր ,
 Թող բերկրանայ Հնչեն ձայներ՝
 Կեցցէ Տրդատ , կեցցէ յաւէտ ,
 Անկցի զըզանք և աղէտ :

~~ՅԵՐԵՄՅԱՆ~~

Ե Ր Գ

ԱՐՏԱՇԷՍ ԱՇԽԱՐՀԱԿԱՆ

ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Ի գունդագունդ դիմներ յառաջ
 քաջ որդիք Հայաստանեայց
 Տեղալ սարսուռ ի հօր ի սուր
 Եւ նիղակօք մեր սայրասուր

Մըիք ի վեճ ի դահալեճ
 Ի պարծանս յաղթանակաց
 Յրտաշէսի որ դօշէ վեճ
 Ընդդէմ կաղվից վատ թշնամեաց :

ԵՐԳ ՊԱՌԱՒԱՆՅ*

Կեցցէ Թռախօմայն
 Յաւերժ կեցցէ Թրախօմայն ,
 Եւ ստախօս մեր քահանայք ,
 Որ գեղանի երիտասարդք .
 Մեզ էրիկցու կուտան փառօք :
 Կեցցէ Թռախօմայն :

Օն պառաւունք ելէք ի պար ,
 Չարնենք քնար նուագարան ,
 Մեր դողդոջիւն մատունք ի լար ,
 Երգեն փեսայն մեր սիրական :

Կեցցէ Թռախօմայն :

Թող աղջիկներ նորարուսիկ ,
 Գնտուեն սէ հօղ , սէ գերեզման .
 Սյն տեղ մտնեն ; մնան լուիկ ,
 Գինն ի նչ դիտեն անոնք էրկան :
 Կեցցէ Թռախօմայն :

Երիտասարդք թէ մեզ ատեն ,
 Կամին առնել նոր օրիորդ ,

(*) ԱՐԿԱԾ ԹՐԱՒՕՄԱՅԻ անունով ձեռագիր
 նոր վիպասանութենէ մը քաղուած :

Մեր ոսգիներ զանոնք սանձեն ,
Գան քովիկնիս մինչ առաւօտ :

Կեցցէ Թ.Ռ.Ս.Ո.Մ.Յ.Ն. :

Իսկ թէ դայ օր մեր նուազկոտ ,
Վերջ տայ ցամքած զազուն ոսկերց .
Ոսգիք արծաթք մնան մեր մօտ ,
Գերեզմաննուս քարերուն մերձ :

Կեցցէ Թ.Ռ.Ս.Ո.Մ.Յ.Ն. :

Ինչ ալ ընենք մինչև փոշի ,
Դառնան ցամքած մեր հին կմախք ,
Թէ ունենանք արծաթ ոսկի ,
Զմեզ կառնեն երկտասարդք :

Կեցցէ կեցցէ Թ.Ռ.Ս.Ո.Մ.Յ.Ն. :

Հ. Ա. ԿԱՐԵԱՆ

Ե Ր Գ

Ա Ր Ք Ա Յ Ն Զ Ր Օ Ս Ն Ո Ւ

Կին՝ փոփոխամիտ է
Զայն վտառհողն խննդ է
Շատ անդամ կին մը
Հովին դէմ փետուր մ'է :

Վ.Ի.Կ.Յ.ՕՐ.-Հ.Ի.Կ.Կ.Օ

Պ Ա Ր Ք Յ Ն

Գ Ե Զ Ե Բ Ի Հ Ե Ա Յ

ԽՈՒՄԱՆ ԱՄԱՌԱ

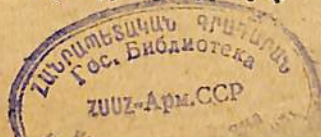
Գարունն եկաւ զուարթ դէմքով ,
Լեցուց դաշտերն հազար բերքով ,
Դարի վարսակ ցորենն ունիւք ,
ՍԼ ԻՆչ կուզենք պէտք է հրճուիւք :

Լ.Յ.Ս.Ս. ու ոչխար հաւ սագ եւ բագ ,
Գերուկ կովեր որ տան մեզ կաթ ,
Մեր տարեկան պարենն ունիւք ,
ՍԼ ԻՆչ կուզենք պէտք է հրճուիւք :

Զմրան համար տաք հանդերձանք ,
Կըլլան մեզի բուրդն ու բամպակ ,
Շերամ , մետաքս , զարդեր ունիւք ,
ՍԼ ԻՆչ կուզենք պէտք է հրճուիւք :

Լ.Չևոյժ տղայք կարմրուկ աղջիկք ,
Պարզեւած է մեզի երկինք ,
Երբ զգացում սիրտ սէր ունիւք ,
ՍԼ պէտք է որ սիրենք սիրուիւք :

1202-87

ԴԵՐԱՍԱՆՔ

Նկէք տղայք մէկ խօսքով,
Շարուիք զոյգ զոյգ քովէ քով,
Պրաերնուս սիրածն առնենք,
Մինչ առաու խնդանք պարենք:

ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻՔ

Մհա գտանք ընկերնիս,
Երթանք շարուիք տեղերնիս,
Գրկենք զերար եւ պարենք,
Սուրբ սիրով զերար սիրենք:

ԳԻՒՂԱՅԻ ՄԸ

Կատինք սեղան մեր գեղջկական,
Ուտենք համով հացն ու ջաման,
Մարսենք ինչ որ պատրաստ ունինք,
Կարագ մածուն եւ թարմ հաւ . . . կեթ:

Չը խմենք գինին առանց ջրի,
Ու չը զարկած գաւաթ բաժկի,

Թուար թուիք թուար

Քի առանց ջոյ թոյն է գինին . . .
Ի մեծ վնաս ստամոքսին . . . ստա . . . մոք . . . սին :

ԴԵՐԱՍԱՆՔ

Հրճուիք տղայք այս ալ որ մ'է,
Չի կարճ կեանքին մահն յաջորդէ,
Ապրինք ուրախ, չըլլանք մոլի,
Գէշ ախտերէն ըլլանք հեռի:

ԴԵՐԱՍԱՆՈՒՀԻՔ

Քաղաքացւոց սէրը պիղծ է,
Մէկ համբոյրնին մահը կարծէ,
Հեռի ըլլանք զեղխութենէ,
Որ խեղճ աղջկանց գերեզմանն է:

ԽՈՒՄԲՆ ԱՄԲՈՂՁ

Սիրենք

Բայց միշտ:

Սիրենք զերար չըլլանք մոլի,
Գէշ ախտերէն ըլլանք հեռի.
Կեցցէ կեցցէ մեր գիւղապետ,
Օրհնութիւննիս այս ըլլայ գեթ:

(Գ-բ)

ԽՈՒՄԲՆ ԱՄԲՈՂՁ

Նըթանք տղայք զի վաղն ի դաշտ,
Մեզ կսպասէ ցորենի սանդ,

Մնուշ զեփրանս աստատուն,
Կուգէ ըլլալ մեզ միշտ արձուն:

Մեծենք, մանրենք, մաղենք, մենք անդադար,
Յորեանն, գարին, վարսակն, բրինձն ու հաճար:

Երթանք երթանք լաւ քնանանք,
Որ վաղն ատառ կանուխ ելանք:

Գ. Է. ԱՇՏՈՒՆԻ

Գ Ա Ր Ե Ր Գ Ա Փ Ր Ի Կ Ե Ն Ն

Արեալ սլաքք մեր աղեղանց,
Չ կուրծս որսոց ծակեն եւ լանջ,
Տան մեզ պարարտ զճաշ առատ յերեկոյն:

Եղէ փութանք քաղք Սփրիկեան,
Որսաց դտոն յայս ի տաճար,
Կատարեւ արդ եւ դիցն կամք,
Որք կամին պար մէն մի աղօթք եւ դադար:

Ընդունդք զեղեալ ընուձեան բրէն,
Գազանս ի մէջ իւրեանց պահեն,
Եւ գառապեղք այն աստուածեանց,
Են մեր մուտք թողեալ դարուց եւ թողանց:

Երդ իննդ ի շուրթ աղէ յանառս,
Մրի բազկօքս շափրենք քաղանս,
Ի'արկեալ ուսող եւ յաղթական,
Գառնանք ի ճաշ երգել զձոր պարՍփրիկեան:

Ջ Ի Ն Ո Ւ Ո Ր Ի Ն Կ Ո Ր Ո Ւ Ս Տ Ը

Ես ինչ կորուստ ինչ մեծ ցար,
Բանթէլոնիս կոճակը,
Կօճկեղնիքէն բրթեցաւ,
Գմաց մտաւ որ ծակը:

Ե՛հ կ'աղաչեմ պարոններ,
Թէ որ տեսար նէ տեղ մը,
Իմացուցէք որ ծակն է,
Երթամ հանեմ կայն շուս մը:

Ոչ պղտիկ էր ոչ մեծ էր,
Չափաւոր ալ չէր ըսուէր,
Ինչ գոյն ըլլալն ալ մոռցայ,
Կարմիր էր թէ սեւի վայ:

Ե՛հ մի խնդար պարոններ,
Մյս կորուստ քիչ բան է:

Յիսուսայեա իմանայ Նէ,
վերջը բանիկս բուսած է:

Գտէք գտէք
զոճակս գտէք
գտէք գտէք
զամ տաս փարս առէք:

Միաքս կուգայ թէ վրան,
Արծիւ մը կար խոշորիկէր,
Եւ կորուսեալ այս կորճան,
Գամզած էր հոս ամուրկէկ:

Լ՛Տ մի՛ խնդաք պարոններ, եւլն:

Խամութները չեն ծախեր,
Եւրոպայէն չեն բերեր,
Շուշանորդի կոճակին,
Ծած ու արմատն է չորցեր:

Լ՛Տ մի՛ խնդաք պարոններ, եւլն:

Իրուսիացուց կոխը,
Ի՞մ գլուխս ալ պայթեցաւ,
Բանզի լորէն եւ Ալլաս,
զոճակիս հեռ մէջ խաղայ:

Լ՛Տ մի՛ խնդաք պարոններ, եւլն:

Օ ինախորձին առներ,
Կը դիտեն մեր չորս կողմը,
Ոտքես բռնէ մինչեւ վեր,
Կը խառնեն տեղ չեն ձգեր:

Լ՛Տ մի՛ խնդաք պարոններ, եւլն:

Կուտան ձեռքս հրացան,
Շալկէ կրան ուսիդ վրայ,
Ի՛նչպէս կայնիմ դուք ըսէք,
Բանթէլոնս վար կիյնայ:

Լ՛Տ մի՛ խնդաք պարոններ, եւլն:

Իարեկամաց հանդիպիմ Նէ,
Հարկաւ պիտի բարեւ տան,
Ձեռքս հոսկէ պակաս չէ,
Պիտի տեսնեն ու խնդան:

Լ՛Տ մի՛ խնդաք պարոններ, եւլն:

Լ՛ղջկանց ալ բան մը պետք է,
Երբոր տեսնեն կը խնդան,
Ճամբաս հատաւ փոխելով,
Թուչելուէ պալտով:

Լ՛Տ մի՛ խնդաք պարոններ, եւլն:

Պոռա կանանց բերանն ալ
զրնաս գոցեր նէ գոցէ
Անանկ բաներ կը մաղէն
Ար կոճակս բամբասենս :

ԸՏ Վ՛ Կենդան պարուններ, եւն :

Աիրուհիս ալ Աստուած սոյ,
Աս փորձանքս իմանայ,
Զանզի գիտեմ վախկոտ է,
Պզտիկ բանեն դող կ'ելայ :

ԸՏ Վ՛ Կենդան պարուններ, եւն :

Կեցէք միտքս բան ձ'եկաւ,
զաղեմ երթամ ճար չկայ,
Տօժէնը ուր որ է,
Գուցէ կոճակս այն զանայ :

ԸՏ Վ՛ Կաղալիմ պարուններ,

Չըլլայ երբէք զիս ծաղրէք,
Օր կ'ըլլայ որ բրբունէք,
Դուր ալ կոճակի տէր էք :

Գ. Ն. ՌԵՅՈՒՆԻ

ԿՐԱՄԲԱՄԲՈՒԼԻ

Կրամբամբուլին այն օղէն է
Որ Գերմանիակէն կ'ելլէ
Ու այդ շինող բաջ վարպետն ալ
Գինովաց բարեխօսն է :

Ո՛հ իմ պարտքս է որ այն սուրբն
Կանթեղ վառեմ կրամբամբուլին :

Թէ գունդագունդ բանակներով
Արշաւեմ ի պատերազմ
Պէտք է ուսիս վրոյս մեծկակ
Տակառ մ'օղէն ըլլայ կազմ :

Արք զարնովիմ իյնամ գետին
Պանեօ ընեմ կրամբամբուլին :

Թէ մէկ վարպետ նըկարիչ մը,
Դեմքս գըծագրեչ ուղէ,
Կամ հարցնէ թէ ի՞նչ ձեւ կ'ուզեմ
Կըսեմ աս դիրքս աղէկ է :

Մէկ ձեռքս կալօն զինեպանին
Սրտսիս վրայ կրամբամբուլին :

Թէ գօլերան նորէն մեղ քայ
Չըլլայ երբէք սարսափիք :

բժիշկները բան չեն դիտեր
Մենք մեր ձեռքով կազաւինք:

Պատիւ չունենք դեղագործին
Խրմենք շէփենք կրամբամբունք:

Խէ Աղգային տուրքին համար
Գան ինձմէ բտակ ուղին
Կուտ մ'ալ չեմ տար որովհետեւ
Խարձելու տեղը չիյտան:

Պիտի երթան ասն հին պարտքին
Սըրդողջընեն կրամբամբունք:

Խէ սա պառաւ կրնիկները
Ելեն աղջիկ կարգելու
Գրախօսայի սիրոյն համար
Խեղճ աղաքներն երելու:

Ընանկներուն երած սրտին
Էլ փաղէն է կրամբամբունք:

Խէ գահ մ'ուժագ ինձ խոստանան
Հայրենիքս փրկելու
Ո՛հ, այն թագը ես կը ծախեմ
Կ'երթամ օղի արնկելու:

Ի՛նչ կայ սիրուն բան զանձկութեան
Եղբայր անուն կրամբամբունք:

Խիտ որ ելեն զիս կարգելու
Ազոր աղջիկ մը տալու
Պէտք է կըսեմ շուկայ երթայ
Իրեն հօքը ձարելու:

Կինս աշխատի աւ առայ ինձի
Որ ես կ'ըլլեմ կրամբամբունք:

Խէ ընդհանուր ժողովին մէջ
Գործ տեսնող մեկը չեկայ
Բուէն ելաք ինձի տար նէ
Ազգը կ'ընեմ տակն ու վրայ:

Խորդիրները շուտ կը հասնին
Բանի նեւեմ կրամբամբունք:

Սրկու խօսք ալ օւնիմ ձեզն
Չերթին փափաքս մի մերժէք
Ինձ գէտ գինով շատ չէք գաներ
Գամբանիս վրայ գրեցէք:

„ Ասա կը հանգէ Գ. Աշաւեհ
Որ շատ գովեց կրամբամբունք: ”

Գ. Գ. ԱՇՏՈՒՆԻ
~~_____~~
Գ. Գ. ԱՇՏՈՒՆԻ

ՆՈՐ ՏԱՐԻ

ԵՂՈՆՍԿ (ԼԵ ՄԱՐՏԻՅԵՆԷ)

Օն, փութացէր հասեալ է ժամ,
Հարէր մարտի փողերն ու ժրին,
Մեզ ահարկու կայ պատերազմ,
Արեամբ զինեալ է թշնամին:

Փշրեմք ազատ, բանամք դուներ,
Չար նախանձուն մեր սիտերիմ,
Որ դարերով է մեզ փակեր,
Ի կուրութեան ի բանա մթին:

Ի զէն, օն, փութացէր,
Գունդ ի գունդ չալ դասերը,
Լուսովն այս նոր տարույս վանեմք,
Բանութիւն դաւ ու նենգ:

Մեր մարք, մեր բորք ի թոյկեցան ըստ,
Շղթայակապ ի գերութեան,
Մինչդեռ մեր հարք, եղարք ազատ,
Անփոթ էր կոյր զկուրայն:

Ըրդ եւ տրք լուսովն ուսման,
Տեսան վէրքերն իրենց աղղած,
Ռստի ընին մեզ օրնական,
Առնել նախանձն արտահայած:

Ի զէն, օն, փութացէր, եւն:

Մշատութեան կանգնեմք դրոշ,
Մեր իգական փափուկ սեռին,
Տեսնեն մեր բազ ընկերք անյուշ,
Թ'այնու իրենց է մեծ բարին:

Նոր տարույ, զէնք առէր զինուորք,
Մեր բառն ընենք չաւատք, Յոյս, Սեր,
Իմաստութեան դասերք եմք, բորք,
Այս մեզ փառք, պատկ, այս ձեզ հրաւեր:

Ի զէն, օն, փութացէր, եւն:

* * *

ԵՐԳ ՄՕՆԹՕՆԻ

Ինկերք յաղթութեան ժամն է արդ հասեր,
Մեզ կսպասեն փառք անուշ բաջալեր
Արեան ծարաւի մեր հատու սուտեր
Վենաց թշնամի յն թող կարեն թեղէր
Ո՛հ մեր ախոյեան թողին ի տագնապ
Չըլլանք ահարեկ մենք ի զէն ըշտապ
Փութամք արշաւել այր մի՛ վեհերոտ
Մին օն անգր ի բաց սիրտ վատ եւ երկոտ

Ի զէն, ի զէն, օն անգր ի բաց
Սիրտ վատ եւ երկոտ:

Հայ եմք մեր անուամբ դիւցազն սուրբ արեամբ
 Առինք մեր դրօշ արտասուք բազումեան
 Յաղթենք զինասար երկչոտ դրացեք
 Ուր հոս այցելու են վատ գռեհիկ
 Մեղ կանանչ դափնի եւ ծաղկանց պսակ
 Հիւսին կարմրորայք, կուռեցէք տղայք
 Շեշտ սուր հարուածոյ կոտրեցէք նիզակք
 Ըլայ վատին սիրտ լերդ խաննորակ :

Ի սուր, ի սուր մղենք ի բաց
 Այն Պարսիկ յազգաց :

Ա Ն Ո Ւ Ը Ի Կ

Ի՞նչ լեզուներ թափեմ առջիդ,
 Ի՞նչ շարդիններ կանչեմ բաժկիդ,
 Որ անուշիկ համով հոտով,
 Լեզուիս վոյս վազես շուտով :

Ի՞՞հ անուշիկ ես օղի,
 Քան զամեն բան սիրելի :

Ի՞՞հ երբ զքեզ դէմս դնեմ,
 Գեռ չսմած հոգի կանենմ,
 Կենդանութեան աստուածուհի,
 Մի ես օղիդ իմ պաշտելի :

Մըզանկութիւն ես օղի,
 Ան որ, որ քեզ դաւանի :

Ի՞նչ աղւոր է անքդ շքեղ,
 Գոգցես արե մ'իւս լուսազեղ,
 Որ կը ծագես սիւ եւ դիշեր,
 Եւ փարատես սրտիս մութեր :

Ո՞հ այգաբերդ իմ օղի,
 Եմ քոյ աւուրդ ծարաւի :

Նրբ յիմ սեղան չգաս մէկ օր,
 Աշխարհ ետաւր դառնայ բոլոր :
 Պատառ մի հաց անգամ չերթար,
 Ոչ կերակուր բերանս ի վար :

Ի՞՞հ սէր իմ՝ սէր իմ օղի,
 Կենդանութիւն իմ օղի :

Ի՞նչ մեծ փառք է բայց դիւցողեն,
 Երբոր օղին կ'առնէ առջին :
 Գլխուն ֆէսը մէկդի նետած,
 Շիջե անկէ բերնին դիմաց :

Կնցցէ կնցցէ իմ օղի,
 Հոգւոյս դաշնակ կենդանի :

Աշխարհիս մէջ ես ի՞նչ ունիմ,
 Ոչ հայր՝ ոչ մայր, ոչ մտերիմ :
 Ծնայ՝ կապրիմ, տեսայ օղին,
 Այս է վերջին ձայն գինովին :

Լիկուր քաղցրիկ իմ օղիս,
 Մէկ մ'ալ անկեմ քեզ բերնիս :

Տար Աստուած որ՝ Հաանէիր,
Գինով տոհմիս փառք պահէիր.
Ո՛հ ուր կերթայ իմ վերջն յայնժամ,
Երբ քոյ աղբիւր ցամբած տեսնամ .

Ա՛հ սիրուն օղիս,
Ի՛նչ ձիւն տամ գլխիս .

Հոգս . ահա՛ տարիքս յիսուն,
Քիչ մը ետքը այլ չեմ կայուն .
Փառք մեր օրին, գաանք օղին .
Վայ բնուող, չգտնողին .

Ե՛կ օղիս, օղիս,
Խմեմ սիրելիս .

Թող գերեզման իջնեմ շեռակ,
Երբ քեզ տեսնեմ պակասած վտակ .
Արեւ Լուսին՝ մարտիկ աշխարհ,
Չեն օղիս իմ հաւասար .

Ո՛հ կենսատու իմ օղին,
Սպրի մինչ ցօրն իմ վերջին .

Ո՛վ Բարոս քեզ հոգիս մատաղ .
Երբ որ մեռնիմ տուր ինձ խաղաղ,
Օղւոյ տակառ մ'ի գերեզման,
Ճածկել քնով հոն յաւիտեան .

Յայնժամ հոտովն օղիս .
Չուարթանայ թող հոգիս .

Պ Ա Բ Ե Բ Գ

Պ Ի Ս Գ Ա Լ Ե Ա Ն Յ

Գ Ե Ի Բ

Գիշերն անցաւ, շոյն ծագեց արդ
Աշխատութեան ժամ է տղայք
Օն երկաթաց շինի՞թ եւ պայթ
Պակէն օրուանս այս աշխատանք .

Չի գերութեանս այս դառն կեանք
Ե անփոփոխ բաղդ եւ կապանք
Թէ չէք մեզ յոյս ոչ վարձ, պակ
Ի բաց հոգ, վեշտ, պարունք տղայք .

Հ Ր Ա Մ Ա Ն Ա Ս Ա Ր

Անհոգ անփոյթ եւ ձեռնուշայն
Ի պարապոյ վատնէք դուք ժանդ
Բայց ի դարձիս միւսանդամ
Տի ճաշակէք այս գաւազան .

Օն, մի՛ ծղլեր, անհոգ անփոյթ
Այլ գործեցէք, դուք փոյթ ի փոյթ
Բայց ի դարձիս միւսանդամ
Տի ճաշակէք այս գաւազան .

ԿԻՆ

Մի՛, դու երբէք, խիղճ այս գերեաց
Լքանես սիրտ ո՛հ անձկարեաց
Չնմանիս ծանիր սորա—
Սէրդ իմ՛, ո՛հ, տես, մարդ են սորա :

ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ

Չի են գերութեան ենթակայ

ԿԻՆ

Ի՛նչ պէտք դոցա կապանք շղթայ :

ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ

Չի են գերութեան ենթակայ
Պէտք են դոցա կապանք շղթայ :

ԿԻՆ

Չէ են գերութեան ենթակայ
Պէտք չեն դոցա կապանք շղթայ :

ԳԵՐԻՔ

Օն այս երկաթ ծեծենք մենք
Որ զուր տեղը ծեծ չուտենք
Չարնենք կարգաւ, թոռք, թոռք, թոռք
Ճեծենք, զարնենք, թիւք թաք թոռք :

Բայց բռնաւորն ալ գնաց
Պատե՛հ առիթ մեզ մնաց
Գրկենք զիրար եւ պարենք
Երկաթ վերջը կը ծեծենք :

Օն երգենք մենք տղայք
Պարպենք գինւոյ զուարթ բաժակ
Օն գրկենք մենք զիրար
Պարենք անսիրտ անզարար :

Գերութեանս այս դառն կեանք
Անսիրտիս չէ եւ կապանք
Գո՛հ սրտով եւ զուարթ
Օրհնենք զԱստուած մեր արդար :

Թեւ թեւ սիրտ սիրտ ի մի տալով
Պարենք ցնծանք մենք խայտալով :

(Պար)

ՀՐԱՄԱՆԱՏԱՐ

Թէ գաւազանս այս ձեզ բաւ չէ
Եւ ոչ կանոնս ձեզ խրատե
Ապա թէ ոչ դուք համակամ
Պիտի երթաք բանտ այս վայրկեան :

Օն կարդայէք միաբերան
Տուէք շուտով ինձ պատասխան

Ապա թէ ոչ դուք համակամ
Պիտի երթաք բանտ այս վայրկեան :

ԳԵՐԻՔ

Հինգերորդ յօդուած
Գերիք Պիսգալեանց
Տուժեն ծեծ ու բանտ
Թէ ըլլան ծոյլ եւ վատ

Փոքրիկ Պիսգալեան
Ուտէ դաւաղան
Թէ բնաւ չաշխատի
Բանտը պիտ' ձգուի

Բայց մեծ Պիսգալեան
Ոչ թէ խարաղան
Այլ թէ ծուլանայ
Անօթի մնայ :

Օն այս երկաթ ծեծենք մենք . . . Եւլն :

Գ Է ՌԵՏՏՈՒՆԻ

Յ Ի Ն Ա Կ Ա Ն Ք

ԱՂՁԻԿ

Ինչ անման առիթ մնէ,
Չը փակցընենք ձեռքէ,
Նստինք սա հովանոյս տակը,
Պատմեմ պատահածը :

Շարաթ մնէ սրտիս մէջը,
Անտանելի կղզամ ցաւ մը,
Սրտէս կելլեն հառաչանքներ,
Առանկ բան մ'իսձ չէր պատահեր,

Եւ իս, վախ :

ՏՂԱՏ

Ինչ որ կղզաս հոգդ մներ,
Բան չէ կանցնի ցուրտ ես առեր,
Տաք լաթով մը սիրտդ փոցէ,
Գթէդ ի վեր պաղ ջուր գաչէ :

Շաղալ փոնքաւ թէ որ կուգայ,
Չի հազասնէ կ'անցնի կ'երթայ,
Գիթդ ու բերանդ ուռեցեր է,
Սրտիդ ցաւը հարբուխէթ է :

ԱՂՋԻԿ

Իմ ցաւս այդ չէ :

Երբ քեզ տեսայ անցաւ ցաւս,
Հրճուանք մը ազգեց սիրոսս,
Բայց դուն ինձմէ երբ հեռանաս,
Յաւեր կուգայ վրաս :

Ոչ հայ կուտեմ ոչ կրինդամ,
Միս մինակուկ կուլամ կողբամ,
Պատճառն ինչ է ես ալ չեյտեմ,
Բայց լաւ գիտեմ որ հիւանդ չեմ :

Լ՛իս, վա՛խ :

ՏՂԱՅ

Տուր ձեռքդ ինծի ընդուդ հանէ,
Լանկէկ շունչ առ շեռակ կ'այնէ,
Բան չէ կ'անցնի ցուրտ ես առեր,
Ստամոքսդ շատ է լեցուեր :

Մեղրէն միսէն զգուշացիր,
Շարաթ մ'ամբողջ ապուր խմէ,
Բայց ասոնցմէ առաջ քեզի,
Լուծողական դեղ մը պէտք է :

ԱՂՋԻԿ

Իմ ցաւս այդ չէ :

Երբ դուն կերգես հովտին մէջը,
Սիրոս է արձագանքը :
Տերութիւն մը զեւ կը պատէ,
Բու ահդ զեւ կ'սթափէ :

Գլխուս տաք պաղ ջուր մը կ'իջնայ,
Ջիղերս բոլոր կը արտայ :
Ուժէ ինկած ու անզգայ,
Ոտքս ձեռքս կը դողդողայ :

Լ՛իս, վա՛խ :

ՏՂԱՅ

Հարցուցածիս պատասխան տուր,
Ըսէ, կուգայ վտար սարսուռ,
Սչբդ դեղ մը կը պաղը՞ մի,
Լալու ատենդ կրինդամ մի :

Հանկարծ մէկը կը խածնես մի,
Բարձր ձայնով կը պոռաս մի,
Աս չէ, ան չէ, հասցա ինչ է,
Աս բացէն բաց խենդութիւն է :

ԱՂՋԻԿ

Իմ ցաւս այդ չէ :

Գիշերները չեմ քնանար,
Քեզ կը յիշեմ անդադար,

Երբոր քիչ մը աչքերս գոցեմ,
Ահով վեր կը ցատկեմ :

Սիրտս ուժգին կը բարբախէ,
Սաստիկ կրակ մը գլուխս կերէ,
Ահ բարեկամ ըսէ ինձի,
Ե՛յս ցաւերուս պատճառն ինչ է :

Միտ, վախ :

ՏՂԱՅ

Խշուառական հիմայ դտայ,
Քու ցաւդ աղէկ մը հասկցայ,
Մի գանդաղի բաղաբ վաղէ,
Սուլֆաթոյի դեղ առ խմէ :

Գերմդ կ'անցնի շուտ կրոնտաւ,
Կեր իշուն չափ ուժ կունենաւ,
Միտքս չեկաւ երկու ժամ է,
Քու ցաւդ ամբան սաստիկ ջերմ է :

ԱՂԶԻԿ

Իմ ցաւս այդ չէ :

Խնկեւ այդպէս անտեր չունիմ,
Սակայն պիտի մեռնիմ,
Գերեզմանս ձեռքովդ փորէ,
Զիս մէջը տեղաւորէ :

Գլծա ինձի ահ սիրելիս,
Կեանքս, գանձս, արեւս հոգիս,
Թէ քեզ խնդրեմ, միշտ քեզ ողբամ,
Ախոս սերն է, ալ լաւ կ'զգամ :

Միտ, վախ :

ՏՂԱՅ

Միտ քու անտիդ խելք չը հասնիր,
Գնա հինգ ժամ լեճը մտիր,
Թէ որ ատով ալ չանցնես,
Ուղես չուզես պիտի քաշես :

Վը զարմանամ թէ ինչ է սեր,
Մինչեւ հիմայ չէի լսեր,
Զգացածդ շուտով պատմէ,
Գուցէ սաստիկ կաթուած մնէ :

ԱՂԶԻԿ

Իմ ցաւս այդ չէ :

Տուր ձեռքդ ինձի, դիր սրտիս վրայ,
Տես թէ ինչպէս կը դողայ,
Միթէ քեզ ալ ատանկ չըլլար,
Զիս տեսներ բան չես ղգար :

Մէկդի ձգէ այդ դեղերը,
Եկուր գրկէ զիս անգամ մը,

կանցնին ցաւերս կ'առողջանամ,
Ուրախ զուարթ դուն կը դառնամ :

Լ՛իս, վա՛խ :

ՏՂԱՅ

Թէ որ ասով կ'անտեսս նէ,
Այս շատ դիւրին ճամբայ մնէ,
Եկուր ամէն օր քեզ գրկեմ,
Բայց չէ կեցիր ես ի՞նչ կ'ընեմ :

Ինքիր գլխուս բան չեմ ընէր,
Գուցէ գրկե՞ն օգուտ չընէր,
Երթանք հարցնենք մեր բժշկին,
Սխալ բան մը չընենք կրկին :

ԱՂԶԻԿ

Քահանային :

Գ. Հ. ՌԵՏՈՒՆԻ

ԿՐԱՄԲԱՄԲՈՒԼԻ

Կրամբամբուլին այն օղին է
Որ մեզի քաջ ծանօթ է
Կը խմեմ ես կը զուարճանամ
Բոլոր աշխարհ հոգս չէ :

Երկինք երկիր Թէ կործանին
Ես կը խմեմ Կրամբամբուլին :

Թէ սիրուհիս գայ զիս գրկել
Երեսներս համբուրել
Կորիր կրսեմ շուտ առջևէս
ԱԼ դուն ինձի համար չես :

Ահա գրկած իմ սիրուհին
Ես կը տնկեմ Կրամբամբուլին :

Թէ լերդս ու Թոքս սիրտս ալ մաշի
Ասով ես կ'առնեմ հոգի
Թէ հոգեւարք պառկած ըլլամ
Մէկ կաթիլով կըռնտնամ :

Դայեկ բժիշկ և ոչ մէկին
Ես չեմ փոխեր Կրամբամբուլին :

Թէ նազեփայլ աղջիկ մ'ի՛նձ գայ
Ինձի համար ըստ սրտայ
Հազար կտոր կոտրտուինէ
Բնաւ իմին հոգս չէ :

Բայց շատ կողրամ երբոր կտորի
Հիշ ու գաւաթ Կրամբամբուլին :

Թէ աղբի ցաւ վշտեր պատմեն
Ինձի աղգասէրները :

Ինչ ալ ըսեն սրկէց կեննեն
Այդպիսի փուռ խօսքերը :

Ազգ չայրենիք թող կործանին
Վեցցէ՛ միայն և բամբամբուլին :

Թէ կինս տղաքս բոլոր օրը
Չըլլան պատառ մ'աց կերած
Ցաւ չեմ գղար զի իմ փորը
Շարաթ մ'է հաց չէ մտած :

Առանց հացի թող սովորին
Տղաքս խմել և բամբամբուլին :

Թէ բրուսիան Գաղղիոյ հետ
Կամ թէ կատուն մուկին հետ
Երբ իրարու գլուխ պատռեն
Խեղճ զինուորներն սպաննեն :

Գնտակ վառօդ գետինն անցնին
Վեցցէ ազնիւ և բամբամբուլին :

Թէ թատրոնի համար ինձի
Օթեակ կամ տոմսակ խրկեն
Մէկէն կառնեմ կը պատռտեմ
Եկողն ալ կը դրօշմեմ :

Թատրոն դպրոց գետինն անցնին
Իմ սիրածս է և բամբամբուլին :

Թէ հարսնիքի զիս հրաւիրեն
Ոտքով գլխով կը վապեմ
Մէկ բարձի վրայ ծերամայրուն
Չազար տարի կ'աղօթեմ :

Չարսը թող տան իրեն փեսին
Խնձի ձգեն և բամբամբուլին :

Թէ յանկողին հիւանդ պառկած՝
Հոգի տալու մօտ ըլլամ
Բժիշկն հարցնէ թէ ինչ կ'ուզեմ
Շուտ մը կը պատասխանեմ :

Պարոն բժիշկ, իմ դեղ գիւրին
Է հրաշագործ և բամբամբուլին :

Թէ մեռնելու օրերուն մօտ
Հոգեառս քովս գայ,
Ո՛հ այն ատեն թող բաժկիս հետ
Հոգիս մարմինէս ելայ :

Բայց մինչև օր հոգիս քաղովի
Պիտի կը լեմ և բամբամբուլին :

Թէ գերեզման մտած ըլլամ
Չըլլայ երբէք զիս մօռնաք
Գիտցէք գտէք իմ զիննպան
Վերջին կտակս այս ըլլայ :

Մեռած օրուանս կիրամուտքին
Աղէկ ըլլայ Կրամբամբուլին :

Ե Ր Գ

“ ԶԱՂԱՅՊԱՆ ” ԹԱՏՐԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Չ աղացքին անձինք առաքինիք
Չունին ոչ կսկիծ ոչ տառապանք
Բայց իւրեանց խոնարհ եւ արժանի
Հալերց վերաբերեալ աշխատանք :

Այո՛, այո՛, եղբարք ընկերք գործարարք
Այո՛, այո՛, եղբարք, չըլանք մենք անկարգ :

Լոյսն արեգական դեռ չերեցած
Տողրակներու վրայ նստած
Կրնանք հանգչել մեզի հրաման
Հանգիստ ընենք քանի մը վայրկեան :

Այո՛, այո՛ եղբարք ընկերք գործարարք
Այո՛, այո՛, եղբարք չըլանք մենք անկարգ :

Ե Ր Գ

“ ԳԻՒՂԻՆ ՍԻՐԱՀԱՐԵԱԼՆԵՐԸ ”

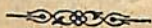
ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Անանկ սէր մը կապեր եմ
Որ ըրածս չեմ գիտեր
Թափառական կը քալեմ
Գիշերները չունիմ քուն
Եւ ոչ ալ հանգստութիւն :

Կըսեն թէ արդէն եմ ծեր
Եւ չորս ալ գուակի տէր
Սակայն միտքս դրեր եմ
Այն աղջիկը ինձ առնեմ :

Անանկ սաստիկ բան է սէր
Որ իրաւունք չը գիտէր
Զիս կը խայտէ անդադար
Իմ սէրս ալ անանկ մեծ է
Սա անտառը կը վառէ :

Բարեկամք ինձի եկէք
Ըսածիս լաւ ուշ դրէք
Ձի ես միտքս դրեր եմ
Ս.Յն աղջիկը ինձ առնեմ :

Ե Ր Գ

“ Կ Ո Յ Ր Ն Տ Ի Ր Ա Ն ”

ԹԱՅՆԲԳՈՒԹԵԱՆ

Երբոր շեշ մը տնկեմ գինի ,
Համայն աշխարհ կըլայ ինձի ,
Քան զԱրտաշես ես զօրաւոր ,
Սշխարհակալ կըլամ զօր :

Տիեզերաց դանձերն համայն ,
Թող զլեռուս մէջ գոյանան ,
Պարտատէրներս բան գործ չունին
Թող պողոտան դրան առջին :

ԳԻՏԵՄ ԻՆՉՈՒ ԿԸ ՍԻՐԵՆ

Երբ զիս կաթէն կտրեցին
ձիտ տասն էր խտրելէդին
Առոյգ տղայ մ' էի
Ամէն բան գիտէի

Աղւորիկ աղջիկ մը կար
Ամէն օր մեր տունն կուգար
Ինձի համար խենդ կըլար
Տունն անդամ չէր երթար

Գիտեմ ինչու կը սիրէր
Գիտեմ ինչու զիս կուգէր
Որովհետեւ ծաղ աչքը
Չամիչը շատ կ'ուտէր

Երբ զիս դպրոց զրկեցին
Աղջկանց քովը դրին
Համար չէի կարողար
Խօսէի անդադար

Էֆտիկն ալ ինձ պէս կընէր
Երկուքնուս խօսքը մէկ էր

Բայց այն զիս շատ կը սիրէր
Քովէս չէր բաժնուէր

Գիտեմ ինչու կը սիրէր
Գիտեմ ինչու զիս կուզէր
Որովհետեւ բօսթալը
Գրելչս շատ կառնէր

Երբ զիս շուկայ հանեցին
Աւ կատարե սլ ես ըսին
Բեպի ընկեր գըտիր
Աշխարհքը լաւ ճանչցիր

Պետրոսին հետ օր մ' ելայ
Կամուրջէն անդին անցայ
Այն օրը զիս շատ պատուեց
Ընկերս ու սիրեց

Գիտեմ ինչու կը սիրէր
Գիտեմ ինչու զիս կուզէր
Որովհետեւ ծակ աչքը
Պիքան շատ կը սիրէր :

Երբոր զիս նշանեցին
Ոտքս ձեռքս կապեցին
Գերի եղայ կնկան
Սրերս կարծրցան
Մութն ու լուսուն հոն էի :

Կանոնն աս է կըսէի
Ձիս հաճութեամբ կընդունէր
Երբ պառտւն արթուն չէր
Գիտեմ ինչու կընդունէր
Գիտեմ ինչու զիս կուզէր
Որովհետեւ նշանածս
Մութը շատ կը սիրէր :

Երբ զիս ամուսնացուցին
Խըռքածը գլուխ հանեցին
Շատ զղջացի մէկէն
Գուրս նետուեցայ տունէն

Ըսի օժիտն իրենն ըլլայ
Թող երեսըս չը տեսնայ
Բայց ան զիս շատ կը սիրէր
Հողւոյն պէս կը պաշտէր

Գիտեմ ինչու կը սիրէր
Գիտեմ ինչու կը պաշտէր
Որովհետեւ աներեսն
Գաղտնիքն ինձ ըսած էր :

Երբ ամուրի մնացի
Տէրը եղայ աշխարհի
Ազար կըր կանանց
Կարծես աչքն եմ մտած

Ար կողմ դառնամ կը սիրեն
 Ինձի սօշ կը խաղցնեն
 Ախ սա մարդը մեզի առնէր
 Արիչ բան չենք ուզեր ,

Գիտեմ ինչու կը սիրեն
 Գիտեմ ինչու զիս կուզեն
 Արովհետեւ ֆրնաղխձիք
 Ոսկին շատ կը սիրեն :

Երբոր մտնեմ գերեզման
 Ազգականներս կողբան
 Ե՛կէք եղաւ կարիճին
 Արսեն ու կը ցաւին

Խու՛մք խու՛մք փրաւ կարտասուե՛ն
 Հօրքուր , քեռի զիս սիրեն
 Բայց շուտ մը տուն գառնալով
 Օղիներն կը ճնկեն ,

Գիտեմ ինչու կը սիրեն
 Գիտեմ ինչու զիս կուզեն
 Արովհետեւ ժառանգորդք
 Ժառանգս կը բաժնեն :

Գ. Հ. ՌՇՏՈՒՆԻ

Ե Ր Ք

Քնդայ հիմանց նոր Աւարայր
 Տեղատարափ թօթափի սուր սլաք
 Վրիժառու երկինք մեզ արդար
 Հայոցս տայ յաղթանակ

Ո՛ր նեւ վարդանին թուցեալ
 Ծեծէ սարսիկն կուրծքն անխնայ
 Ահեղամուռնչ տապալին հսկայք
 Կազմենք դիականց բլուրք երկնաբերձ :

Հապ օ՛ն կարիճ Հայ մանկունք
 'ի գէն 'ի սուր 'ի կապարձ :

Օ՛ն անդր 'ի գէն ժամ է արդ
 Չեղ է պատրաստ փառաց յաղթանակ
 Հապ օ՛ն 'ի սուր , օն յառաջ
 Այդ հնուց է մեզ գրօսանք :

Մի թալկադէմ այլ ծարախ
 Աւէք վրէժ ձեր յարանց
 Զարկէք անյագ անք շէտախք

Էրդ , սիրտ պարսկին թող պատառի :

Հապ օ՛ն կտրիճ Հայ մանկուհի
Ի գէն ՚ի սուր ՚ի կապարճ .

Ե Ր Ք

ՄԵՌԱՆՈՂ ՀԱՅՐԵՆԱՍԻՐԻ

Ազնի՛ւ ընկեր , մեռանումեմ ,
Բայց հանդիստ եմ ես հողւով .
Իմ թշնամիքս ես օրհնումեմ , —
Օրհնո՛ւմեմ քեզ Աստուծով :

Մեռանումեմ , անդի՛ն ընկեր ,
Զ՛դ նահատած ոչ դքից .
Բայց հաւաստեաւ անձնանքէր
Ազդիս միակ կ՛հաշուիմ :

Ազնի՛ւ ընկեր , չը մոռանաս ,
Անդաւաճան , ջերմ սիրով

Նա սիրել եմ իմ հայրենիք , —
Գնա՛՛ և դու նոյն շաւղով :

Խեղճութիւնը Հայոց սպդի ,
Կարեկցարար մոռճի՛ր .

Ոսկէ գրքոյին եղիշէի
Քաջ առաջնորդ քեզ ընտրի՛ր :

Այն տեղ-սուրբ կրօն , ազգ միաբան
Սղատ կամքով ու խիղճով .

Այն տեղ վարդան , անմա՛հ վարդան ,
Իւր խնկելի ֆաջերով :

Հայրենի՛ք , — սեղան սրբութեան —
Ես Աստուծոյ առաջի

Շատ կ՛աղաչեմ , շատ կ՛արտասուեմ ,
Որ ծագէ քեզ նոր արև :

Իմ մտերիմ , մահըս մօտ է ,
Բայց հանդիստ եմ ես հողւով .

Որովհետև խիղճս արդար է ,
Ճմարտութեա՛ն ջատագով : —

Ս . ՇԱՀԱԶԻՉԵԱՆ

ԱՆԽԵԼՔ ՇՈՒՆ

Ճամարիսը ահ պարոններ
 Գիշեր ցորեկ քունս եմ ծախեր
 Ինձի յարմար կին մը կուղեմ
 Կը փնտռեմ ու չեմ դաներ

Տարի մ'է որ դուռ չը թողի
 Հարուստ աղքատ ամենքն զարկի
 Ո՛ր աղջկան որ հաւնեցայ
 Մէկէն բերնիս չափը առի

Անխելք շունը անմտորէն
 Մաս կը յուսայ կարկանդակէն

Թի որ տարիքս է պատճառը
 Կոր պիտի կոխեմ վախտունը
 Ինչ անխելք են սա աղջիկներ
 Որ չեն ճանչնար եփուս մարդը

Աս տարիքն է որ էրիկներ
 Լաւ կը ճանչնան կնկան յարգը
 Շատ կը սիրեն միշտ կը սիրեն
 Բայց կիները տես ինչ կըսեն

Անխելք շունը անմտորէն
 Մաս կը յուսայ կարկանդակէն

Յոյսս կտրած ճարս հատած
 կարգուելէն ալ վազ անցած
 Երբ յուսահատ տուն դառնայի
 Կը մտտեայ մէկը ինձի
 Եղբայր կըսէ , ինչ ես եղեր
 Պէտք է պատմես ցաւդ ինձի
 Ահ բարեկամ թող դիս կըսեմ
 Յաւս մեծ է դուն ինչ կըսես
 Աղջիկները զիս չեն հաւնիր
 Կրտսէն ծերերը չեն սիրուիր :

Աս որ լսեց բարեկամս
 Քիչ մը խնդայ , բունեց ձեռքս
 Ըսուս սա շատ դիւրին բան է
 Եւ այց լաւ բունէ սա խորատս
 Արդի տղաք ինչ որ կընէն
 Կոյնը դուն ալ ըրէ մէկէն
 Կը յաջողիս , կը կարդուիս
 Տա խօսքէն ալ շուտ կազատիս
 Անխելք շունը անմտորէն
 Մաս կը յուսայ կարկանդակէն :

Օր մը էլայ Մահմաւտ փաշայ

Դսաթ մը լաթով ես ճօվինս :

Եւայ դասցի աղջիկ տեսի

Աւ ո՞վ չտար աղջիկ ինձի

Բայց բանթէլօնս այնչտօի նեղ էր

Որ յատակը կը պատուտէր

Աս ճայնին վրայ մայրը եկաւ

Ահանջօ 'ի վար սա խօսքն ըսաւ ,

Անխելք շունը անմտօրէն

Մաս կը յուսայ կարկանդակէն :

Ուզեցի որ դէմքս սղ փոխեմ

Կարմիր ճերմակ լաւ մը ծեփեմ

Լայն բանթէլօնն , մեծկակ փայթօն

Հազնիմ երթամ աղջիկն առնեմ

Բայց ներկն այնչափ քսեր եմ որ

Աղտոտեցի լաթերս բոլոր

Աղջիկները սա կը տեսնան

Ար փսփսան կըսեն խնդան

Անխելք շունը անմտօրէն

Մաս կը յուսայ կարկանդակէն

Ար բարկանամ թէ պար չկտեմ

Սիրթօ , հօրս միայն դիտեմ

Կէս ոսկիով գաարիլ բօլգս

Արդեօք սովրիմ ջափրաստճեանէն

Չորս ամիսէն կը յաջողիմ

Շօթիս , լանսիէ կը սորվիմ

Կերթամ գրիկ աղջիկները

Նորէն կառնեմ բեքնիս չափը

Անխելք շունը անմտօրէն

Մաս կը յուսայ կարկանդակէն :

Թեթև հաւկիթ ըլլալ կուզեմ

Որ աղջկանց աչքը մտնեմ

Բաւտօն , մէռսի , պօն ժուռ մամիկ

Քիչ մ'ալ մանի , եանըլս կաղէլ

Չորս հինգ օրուան մէջ կը սովորիմ

Որ սուտէները գտնուիմ

Շունչանորդի բաղդս գէշէ

Սմէն աղջիկ միշտ սա կրսէ

Անխելք շունը անմտօրէն

Մաս կը յուսայ կարկանդակէն :

Էս վաղ անցայ կարգուեցն

Բերանս երեցաւ կիներէն

Ինչ որ ըրի չաջողեցաւ

Ստակ տալով բանս բուսաւ :

Հիմայ ձեզի կը խրատեմ

Քանզի ձենէ փորձառու եմ

Թէ որ կնիկ առնել կուզէք

Սո՛ւ խրատիս լաւ ուչ զրէք
 Հասակ պզտիկ
 Ունիք հատիկ
 Կարգուեցէք, կուտան կնիկ :
 Գ. Հ. ՌՇՏՈՒՆԻ

Ե Ր Գ

ՊԱՆԴՈՒԽՏ ՊԱՏԱՆԵԿԻ
 (Եղևի վերջին վարդ)

Մի՞՞ծեանակ, ծի՞ծեանակ
 Դու գտրնան սիրուն թըռչնակ,
 Դէպի ո՞ւր, ին՞՞՞՞՞ սաս,
 Թըռչում ես այդպէս արագ :

Ա՛խ, թըռիք, ծի՞ծեանակ,
 Մնած տեղս Աշտարակ,
 Անդ չինիր քո բունը
 Հայրենի կրտուրի տակ :

Անդ հեռու արևոր
 Հայր ունիմ սրգաւոր :

Որ միակ իւր որդուն
 Սպասում է օրէ օր :
 Երբ տեսնես դու նորա՝
 Ին՞՞՞՞՞նից շատ բարե արա՛ ,
 Ասա՛ , թող նըստի լայ
 Իւր անբաղդ որդու վըրայ :
 Դու պատմէ , թէ ինչպէս
 Աստ անտէր ու խեղճ եմ ես ,
 Միշտ լալով, ողբալով
 Կեանքս մաշուել, եղել կէս :
 Ին՞՞՞՞՞ համար ցերեկը
 Մութ է չըրջում տրեղը ,
 Գիշերը թաց աչքիս
 Քունը մօտ չի գալիս :
 Ա՛խր , որ չի բացուած
 Թառամեցայ միացած ,
 Ես ծաղիկ գեղեցիկ՝
 Հայրենի հողի զրկած :
 Դե՛հ , սիրուն ծի՞ծեղնակ ,
 Հեռացի՛ր , թուր արագ ,
 Դէպ ՚ի Հայոց երկիրը .
 Մնած տեղս—Աշտարակ :

Ե Ր Գ

ԱՌ ՍԵՐ ԻՄ ՀԱՅԱՍՏԱՆ.

Օտար երկիր թափառած
 Սնդուն աչօք կամ ցաւած
 Իմ սիրելոյս կարօտցած
 Չըկայ մէկն որ կարեկից
 Ըլլայ ցաւած իմ սրտիս
 Ով Հայրենիք իմ սիրուն
 Ա՛հ, տոչորէ զիս անունդ
 Արդեօք սլտաի չը տեսնեմ
 Քու լուսափայլ զուարդ դէմքը
 Հաւաչանք ըիւր 'ի սրտէ
 Արատար հեղում աչերէս
 Իմ սիրելոյս կարօտցած
 Չեն ինձ երբէք մխիթար
 Ասկի պատիւ սէր օտար
 Այլ էս անոր սիրուն զո՛հ
 Կրեմ դամէնքն սրտով զո՛հ
 Միայն թէ յոյս մ' ունենամ
 Իմ սէրս տեսնել միանգամ

Ս. Գ. Գ. ՓԱՓՄ.ՉԵԱՆ.

Ե Ր Գ

« ԱՒԱԶԱԿԱՊԵՏ ԵՒ ԱՒԱԶԱԿՈՒՆԷՒ »

ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Թնդացէք ձորք, թնդացէք դաշտք
 Աւազակաց զնդակներէն
 Արեան դետեր վաղեն առատ
 Մեր անվրէպ հարուածներէն
 Թող զուեղաղունդ իյնան տարպաստ
 Արք դաւ դնեն աւազակաց
 Ռուսի և կայծակ ահեղ 'ի մացգ
 Մեր զրօսանք են դերապանց

Կ'երդնուք ընկերք
 Կերդնումք Մատրէն
 Պատերազմիլ
 Աինչև ցմահ

Ազատ ըլլանք, միշտ ազատ
 Թողան մենէ թաղաւորք
 Մեր յաղթութեան դրօշներ
 Ծիսն իրենց շիրմանց վրայ

Ե Ր Պ

• ԶԱՂԱՅՊԱՆ • ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Ահա դիւրաւ ես արդէն
 Կանցնիմ շուանին մէջէն
 Կը ցատկեմ առանց իյնալու
 Կը յուսամ իւր աչքն հոն ելու
 Սղջկան աչք մտնելու
 Վարդ մ' ինձ խոստացաւ տալու
 Բայց թէ որ այն վարդին տեղ
 Ինձի իւր սիրտ տար անմեղ
 Կը վախնամ ես մեռնելու
 Ինդութենէս մեռնելու

Այո՛ , այո՛ , պարոններ
 Նախանձոտ սիրահարներ
 Պատի կարգուիմ և ես
 Ավիւսթ օյին հետ վերջապէս

Պ Ա Ր Ե Ր Պ

ԲՈԼՈՆԻԱԿԱՆ

ՕՐԻՈՐԴԹ

Ունինք բոժոժ փոքրիկ
 Հնչեն ձայնեն քաղցրիկ
 Սովաւ որսանք զմարդիկ
 Է՛Այրենք իրենց սրտիկ ,
 իրենց սրտիկ :

Բոլոնիկան այս հանդէս
 Յաջող խաղ մ'է և շահ մեզ
 Թող դան սիրողք աստարէզ :

Փետտենք սողտենք հաւու պէս
 Տղեղն հարուստ միասպէս
 Գոչեմք , կեցցէ Բոլոնիական հանդէս
 Որ տայ ոսկի մեզ :

Ժամադիրք և սիրողք
 Յուսատու կրեն դողք
 Աեր 'ի սիրտ խմբովին

Հոս դիմեն խնդադին :

Պարզեօք թանկագին

Արսալ սէր գեղեցկին

Բայց յետոյ ձեռնունայն

Առանձին տուն դառնան :

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ

Ունինք ոսկի փայլուն

Հնչեն ձայնեն քաղցրիկ

Սովաւ որսանք զաղջիւունս

Եւ զկանայս 'ի մեր կոյս :

Ի մեր կոյս :

ԽՄԲԵԱԿՆ

Բոլորնիական այս հանդէս

Յաջող խաղ մ'է և շահ մեզ

Թող դան սլարողը ասպարէզ :

Փետտենք սողտենք հաւաւ սկս

Տգեղն հարուստ միապէս

Գոչեմք , կեցցէ Բոլորնիական հանդէս

Որ ետ առիթ մեզ :

(ՔԱՆՔԱՆ)

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴԻ

Հաւատարիմ տարփաւորք

Սրբազան կրեն դողք

Սէր 'ի սիրտ խմբովին

Հոս դիմին խնդադին :

Յուսարով թէ միոյն

Արժանանան սիրոյն

Բայց յետոյ կուրուխեան

Ղան զկորուստն ընդունայն :

ԱՄԵՆՔԸ

Կը շոյենք , կը գգուենք

Ամենքն ալ կը խաբենք

Կը սպառնենք , կը գրկենք

Քեղքերնին թուցունենք ,

Քուցունենք :

Բոլորնիական այս հանդէս , և ըն-

(ՔԱՆՔԱՆ)

ԱՄԵՆՔԸ

Ամառնային այս զբօսանք

Սիրոյ դողինէ պատրուակ

Թէ մթին մէջ ունի աչք , աչք

Անշուշտ ձգէ որսն իւր ճանկ :

Փայլուն դէմքէն խախուելով

Յայտնէ իրէն սէր գորով

Արշարուսոյն երբ տեսնայ

ՕՐԻՈՐԴՔ

Պառաւ կին մը կը գտնայ

ԵՐԻՏԱՍԱՐԴՔ

Ծերուկ մարդ մը կը գտնայ :

(ՎԱԼՁ)

Ինչ ծաղրելի առուտուր

Օրուան մը մէջ սէր առ տուր

Լաթի նման գործածէ

Քսէ գետինն ու հինցուր

Հադիր թոթվէ մաշեցուր :

Բոլորնիական այս հանդէս , և ըն :

(ՔԱՆՔԱՆ)

Իենթ են կանայք հաւասար

Երբ ըսածնուս չեն հաւատար

Տգեղներէն աւելի

Գեղեցիկ մը չեն գտնար :

Անոնց գոյնն է բնական

Բայց անոնք ալ հպարտ կըլլան

Ալ սողեկ է որ սիրենք

Կանանց սրտկերը միայն :

(ՎԱԼՁ)

Ինչ ծաղրելի առուտուր

Օրուան մը մէջ սէր առ տուր

Կոշիկ նման գործածէ

Քսէ գետինն ու հինցուր :

Բոլորնիական այս հանդէս , և ըն .

(ՔԱՆՔԱՆ . ԲՕԼԳԱ)

Գ. Հ. ՌՇՏՈՒՆԻ

Ե Ր Գ

ՄԱՄԻԿՈՆԵԱՆ ՄԵՄ ՎԱՀԱՆԻ

ՊԱՏԱՍԻԱՆԸ

(ԵՂՆՈՒ ՀԻՄԻ ԵՎ ԱՌԵՆՔ)

Հիմի է՞լ խօսենք , եղբարք , հիմի՞ էլ ,
Երբ ընտանեկան երկպառակութեամբ
Ռ-րիչ բան չունինք , բայց իրար դաւել ,
Եւ սարսափելի ազգութեացութեամբ
Մեր նախնեաց ուխտը ոտքով կոխել ենք ,
Հիմի է՞լ խօսենք :

Հիմի է՞լ խօսենք , երբ քաջն Վարդան ,
 Վաթսուն հազարից , հազարով մնաց ,
 Մինչ մնացել էր Պարսից լոկ մատեան
 Գունդը , մեր վաթսուն հազարի զխնայ ,
 Երբ մեր վատութեամբ՝ ո՛ղջ կորուսել ենք .

Հիմի է՞լ խօսենք :

Հիմի է՞լ խօսենք , երբ օտարից շատ
 Մենք ենք մեր ազգի արիւնը խմում ,
 Մոխրասնով ւցինք Գուին , Սրտաշատ ,
 Ծխի մէջ կորաւ խաջն եկեղեցուն ,
 Երբ այս ամենը մենք կատարել եմք :

Հիմի է՞լ խօսենք

Հիմի է՞լ խօսենք , երբ հրապարակում ,
 Պարսիկը առակ արել է Հային :
 «Եթէ Ստորու նման աշխարհում
 Չկայ մի վատ ազգ , բայց , քան Ասորին ,
 է՞լ վատ է Հայը » , մենք այս տանումենք ,

Հիմի է՞լ խօսենք :

Հիմի է՞լ խօսենք , երբ իշխանութիւն
 Ծախումէ անարգ հացկատակներին ,
 Մինչ ստրուկ մարդիկ նստան մեր գլխին
 Եւ մեզ կարծումեն հող իրենց ոտքի ,

Ու մենք մեզ կոխող ոտքը վրումենք .
 Հիմի է՞լ խօսենք :

Հիմի է՞լ խօսենք երբ Ղուսուորջի
 Բնիկ ժառանգի թեւերը կտրած ,
 Անարգ Պարսիկը այս ու այն թեմի՝
 կարգումեն այսօր ըստ խը չար մտաց
 Եւ մենք դեռ՝ «կեցցե արին» դռումենք .

Հիմի է՞լ խօսենք :

Հիմի է՞լ խօսենք երբ ձեռք ենք տալիս ,
 Երբ ողջունումենք մենք այդ չբերին ,
 Որ դրան չուն են , և մեզ տեսնելիս՝
 Եւս դիմակները դնում երեսին
 Այդ սիսիներին դարձեալ պատվումենք .

Հիմի է՞լ խօսենք :

Էլ մեր երեսին չմնա՞ց մի կաթիլ
 Ասթի սուրբ ջուր որ բերան բանանք :
 Աչ թէ՛ չենք ուզում հողեց հող կորչիլ
 Թշնամու արիւնով մեր թրին ջուր տանք
 Ազգ եկեղեցի փրկենք ազատենք

Ապա թէ խօսենք:

Մ. ՆԱԼԲԱՆԴԵԱՆՑ

ՔԹԷՆ ԴՇԳՈՂ ԱՂԶԻԿ ՄԸ

Մի՛ ծաղրէք զիս ով պարոններ
 Հարցուցէք թէ ինչ եմ եղեր
 Անտանելի ժանտ ցաւէ մը
 Հանգիստ չունիմ մէկ բոպէ մը
 Մտխալի պէս ձայն մ'ունէի
 Ուրախ զուարթ միշտ կ'երգէի
 Քաղցրիկ ձայնիկս ո՛չ մարեցաւ
 Ազուաւի ձայնին նմանեցաւ :

Վարդի նման աղջիկ մ'էի
 Անուշ հոտեր կը բուրէի
 Վարդի մը պէս շուտ բացուեցայ
 Վարդի նման ալ թողմեցայ
 Ով որ տեսներ զիս կը սիրեր
 Հետս նստիլ խօսիլ կուզէր
 Հիմայ երես կը դարբոցունեն
 Քիթղ զուռնայ չալէ կըսեն :

Պարոնի մը շատ սէր տուի
 Հոգիկս պէս կը սիրէի

Նա ինձ համար ես ալ անոր
 Պատաս. մ'էինք կըր աղւոր

Պարոնը ինձ սրդողեցաւ
 Տուած երդումներն ալ մոռցաւ
 Որբիչի մը զնայ փակաւ
 Քիթղ խաւալ չալէ ըսաւ :

Ախոս սէրն ալ խմ կեսնքիս պէս
 Գնաց անցաւ շուտ մը այսպէս
 Առանց սիրոյ կինը ի՞նչ է
 Աղւոր տեսքով խակ տանձ մնէ
 Կը սիրեն զիս և կը գգուեն
 Աղւորիկ ես լաւ ես կըսեն
 Բայց մէյ մը որ ձայնս լսեն
 Վայ վայ աս ի՞նչ բան է կըսեն :

Ես միշտ սիրել սիրուիլ կուզեմ
 Խաղալ խնդալ շատ կը սիրեմ
 Գեղեցիկ մէկը որ տեսնամ
 Անոր համար հոգի կուտամ
 Ձիս սիրողներ խիտ շատ ունիմ
 Գործի գալիք մէկը չունիմ
 Շատերն գիտեմ որ զիս կուզեն
 Սակայն քիթը կաւրէ կըսեն :

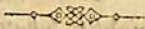
Դրացիս օր մը զիս ստիպեց
 Իրեն տունը հրաւիրեց
 Աղջիկ տղայ լեցուեր էին
 Հոն ինձ երգ մը կանչէ ըսին

Բայց երբոր ես բացի բերանս
 Եւ սկսայ հնչել ձայնս
 Քա վույ ըսեն սա ինչ ձայն է
 Կարծես զիխը խաւալ չալէ

Կաղաչեմ ձեզ ո՛ր պարոններ
 Իսէք ինձ ինչ պէտք է ընել
 Ոտքս ջուրը դնեմ, ինչ ընեմ
 Թէ ոչ քիթէս արիւն առնեմ

Ասանկ երթայ բանս գէշ է
 Վախնամ մէկը զիս չը պիտի սունտ,
 Խերն անիծեմ այս քթին օր
 Ամէն ատեն զործս կաւրէ

Թ. ՆԱԼԵԱՆ

ՄԵՌՆԻՆՔ Մ.Լ. ՉԱՊՐԻՆՔ

Հայեր, ա՛լ մեռնինք, մահն է մեր բաժին
 Չապրինք ա՛լ բնու, յաղթեց թշնամին
 Չունինք ոչ դրօշ, ոչ թագ, դահ և սուր
 Եղթապատ գերի, ցե՛րբ ապրինք ՚ի զուր
 Մեռնինք, ա՛լ չապրինք մահն է մեր բաժին
 Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . .

Չունինք՝ ոչ պաշտօտան, խելք, սիրտ, սէր և ջան
 Այս է մեր ներկան . . . թէ ա՛յս ազադան
 Թող բացուին հողեր, քարեր ծածկեն մեզ
 Արեւ մեր աչաց, լուսին շատ է մեզ

Մեռնինք, ա՛լ չապրինք մահն է մեր բաժին
 Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . .

Չունինք՝ ոչ փախաք, զիւտ, արհեստ և գանձ
 Ազբատ ենք ըստբուհ, մուրամք մեր զէպ
 Փետտուենք մեր մաղեր, պատուենք մեր կողեր
 Սրժան է մեզի, մենք մեղէն գործեր

Մեռնինք, ա՛լ չապրինք մահն է մեր բաժին
 Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . .

Չունինք մի Վիզերո՞, ազգասէր, արի
Զկան և զինուորք, պաշտպան Հայ ազգի
Զի օտար շուքեր, փառքեր ընդ ունայն
Փոխեցին սրտերն, եղան մեզ զրուժան

Մեռնինք, ալ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . . .

Չունինք ոչ կրօն, միութիւն և կապ
Քակեց մեզ «զազանն», եղանք ուժաթափ
Հայն՝ Հայուն գողցես խարդախ և օտար
Հայ կանայք օտար, լեզու, սիրտ օտար . . .

Մեռնինք, ա՛լ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . . .

Չունինք խիղճ, հաւատք, չենք վստահ յիրեար
Կործանեմք զիրեար, պառակտեմք զիրեար
Անօգուտ լինին, գործ, ձեռնարկ Հայոց
Որպէս ցեցք, ուտիչք, վերջ տամք մեր գործոց

Մեռնինք, ա՛լ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . . .

Չունինք ավի մի հող, ջուր, օդ և մարմանդ
Փուշ, տատասկ դժնիկ, ցանուեր է մեր՞դ աշտ
Քրտանց տեղ արիւն հոսեն մեր ճակատք
Մաշեց մեր ոսկերք ընտանի խեռ, դաւք

Մեռնինք, ա՛լ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . . .

Չունինք մի օրրան, կորաւ Հայրենիք
Քափառինք չուառ, մեզ բարձ են քարինք
Չունինք գերեզման, ցօղն է մեր պատանք
Չունինք հողի ալ, կղերն է մեր հրեշտակ

Մեռնինք, ալ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . . .

Ո՛ւր այն Հայրենիք մեր դրախտավայր
«Գայլք» ոչխարազգեստ տուին զայն յաւար
Ազգութիւն, կրօնք իրար խառնեցին
Օտարաց երկիր մեզ ցիր ցան ըրին

Մեռնինք, ալ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . . .

Ո՛ւր այն վրկարար Հայկեանց «սկզբունք»
Չունինք արդար արհեստ անարատ ուսմունք
Կղերն է յամառ, ժողովուրդն յիմար
Չունինք հանգիստ հաց և ջուր զովարար

Մեռնինք, ա՛լ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ, այո մեռնինք, թող խնդայ երկինք . . .

Վերցաւ կարդ, օրէնք և գործ Ազգային

Չունինք Աղգտարեա , ծառայ են բողղին
Չունինք մեծ ժողով . . . ո՛ւր Անդամք Աղղին
ինչ արդիւնք տեսանք , բայց թէ վասնեցոն

Մեռնինք , ալ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ , այո մեռնինք , թող խնդայ երկինք . . .

Արհեստ օտարին և շահ ու վաճառ
Օտարին Զատիկ , խսկ Հայոց աշխար
Ո՛հ , դժբաղդ վիճակ , անսխիթար կեանք
կոծ , աղէտք , սուգ , վայն , են Աղղին ժառանգ

Մեռնինք , ալ չապրինք մահն է մեր բաժին
Ո՛հ , այո մեռնինք , թող խնդայ երկինք . . .

Բայց չէ՛ , չէ՛ Եղբարք , տակաւին սպրինք
Ապրինք՝ որ բառնամք այս վատ նախատինք
Թէ յոյս մը չունինք , 'դէթ շարժում մ'ունինք
Ասով թող սատկին մեր օձ թշնամիք

Ապրինք , ո՛հ , եղբարք դեռ հոգի ունինք
Սուրբ է մեր վրէժ . առնունք ու մեռնինք :

Բանամք դստրոցներ , փորձեմք միանդամ
Վերջինն է այս փորձ , վերջին ճգնաժամ
Բանի մը միլիօն Հայոց փրկութեան
Ո՛յս է դեղ , դարման , այս է ո՛յս ճամբան

Բայց թէ մի վայրկեան , մի օր յապարհներ
Ամթ մեզ՝ Հոյե՛ր , մեռնինք , ալ չապրինք
Գ . . . Ն . Ռ . Շ . Տ . Ո . Ի . Ն . Ի

Ե Ր Գ

Մ Խ Ի Թ Ա Ր Դ Ի Ի Յ Ա Զ Ն
ՈՂՅԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Արդ ժողովեալ արեգական
Զլոյս յերկրէ որով զաշխարհ
Ա.Ղ անցնելով սեսու մթու թեան
Ա.զգէ զտասն յաւուրց կատար

Ա.Ղ զղարձին իմ սիրելոյս
Վաչտակայ ոչ տայ տարակոյս
Ո՛վ սէր , աշխարհ անարեգակ
Լինիլ , բայց ոչ առանց քեզ կեանք

Ե Ր Գ

ՋՈՐԵՊԱՆՆ ԿԱՏԱԿԵՐԳՈՒԹԱՆ

Ընկերակից պառկինք քնանանք
Չորեպանի վայել քուն քաշենք
Քունը կուտայ մարդու հանգիստ կեանք
Այնպէս մենք միշտ քաջ աւուղջ կը լինինք

Օր օր օր օր , օր օր օր օր

Մեր ջո ըններն այսպէս մըթին
Ախտուն մէջ քաշուին պառկին
Արդ անոնց պէս մենք հոս անոնք հոս
Խըսխըսալով քաշենք անուշ քուն :

Օր օր օր օր : . . .

ԹԵԹԵԻՍՈՂԻԿ ՍԻՐԱՀԱՐԸ

Փայլուն աչքով փոքր ոտքով
Կարմրուկ աղջիկ մ'երբ տեսնեմ
Չեմ դիմանար ու փութով
Սիրտս իրեն կը բանամ

Քաշուիլն ինչ է չեմ գիտեր
Ետիս առջիս չեմ սեպեր
Թէ և ելլէ դիս չափէ
Կուզեմ մ'էյ մը զայն գրկել :

Խոնճոյք հարսնիք անուան տուն
Պարահանդէս կամ թատրոն
Հրաւերի չեմ նայիր
Ներս կը նետուիմ սանֆասուն

Քաշուիլն ինչ է չեմ գիտեր
Քաւալիեոն ալ չեմ սեպեր
Թէ և հրէ ու մտէ
Կուզեմ քոթթէս սղմատել :

Գիշերները քուն չունիմ
Փողոցները կը շքեմ

Կը քսվուտիմ աղջկանց
Խօսք կը նետեմ հեռուանց

Քաշուիլն ինչ է չեմ գիտեր
Պատիւն ինչ է չեմ սեպեր
Թէ է և կիցով թուրս նետե
Կուզեմ զանոնք կամտեմ :

Ըմեն աղջկանց ծանօթ եմ
Շաքար բուռնքեր զրկած եմ
Ըմենուն ալ նամակով
Կեանքս ուխտեմ զոհած եմ

Քաշուիլն ինչ է չեմ գիտեր
Խիստ ու ամօթ չեմ սեպեր
Թէ է և երեսս թուրքնն
Կուզեմ զանոնք համբուրել :

Գեռ մեկանքոր նոր հարս մը
Որ էրկանն հեա կը շրջեր
Քացի ըսի կամաց մը
Ըշտոր էրիկ չես առեր

Քաշուիլն ինչ է չեմ գիտեր
Սահը ինչ է չեմ սեպեր
Օ՛ի ամէն օր շարունակ
Ես սովրած եմ ծեծ ուտեմ :

ՍԻՐԵԼՆԻ ԻՆՉ ԲԱՆ Է

Պետրոսն ինձ կ'ուգար մէկտեղ կ'էլէիկը
Գաշտին վրայէն ծաղիկ ժողուէիկը
Իայց թէ որ օր մը չիկար զիս տեսնէր
Չիտեմ ինչու սիրտս կը կոտորեր

Սիրելն ինչ բան է բնաւ չ'գիտեմ
Ըտէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ :

Մայիս օր մ'ալ վարդ մը ինձ բերաւ
Ըղւոր հոտ ունի հոտուրտայ ըսաւ
Երբոր խնդալով գլուխս ալ դրաւ
Չիտեմ որ ինչու սիրտս բան մ'եղաւ

Սիրելն ինչ բան է բնաւ չ'գիտեմ
Ըտէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ :

Երբոր անկողին մտայ քնացայ
Մարդը յիշելով նորէն արթնցայ
Ընքէս անդադար արցունք կը վազէր
Չիտեմ որ ինչու բուռն էր տանէր

Սիրելն ինչ բան է բնաւ չ'գիտեմ
Ըտէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ :

Կուզէի առտուն Պետրոսը տեսնել
Ղլխուս եկածը իրեն ալ պատմել
Բայց երբոր առտուն եկաւ զիս գտաւ
Չիտեմ որ ինչո՞ւ լեզու կապուեցաւ

Սիրելն ի՞նչ բան է բնաւ չգիտեմ
Բէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ :

Երբոր վարպետը զանիկայ ծեծեր
Իմն սրտէս ալ արիւն կը քալէր
Մէկտեղ հուրայե մէկտեղ խնդայի
Չիտեմ որ ինչո՞ւ ասանկ կրնէի

Սիրելն ի՞նչ բան է բնաւ չգիտեմ
Բէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ :

Երբոր հայլին դէմը կայնէինք
Իրարու երես միշտ կը նայէինք
Նայելով բնաւ չէի կշտանար
Չիտեմ որ ինչու ձեռքս կը դողար

Սիրելն ի՞նչ բան է բնաւ չգիտեմ
Բէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ :

Ճաշի ժամանակ մեկտեղ նստէինք
Սոս սխտոր, պանիր համով կուտէինք
Բայց երբոր ինքը հոն քոխ չըլլար
Չիտեմ որ ինչու փորս կուշտ կըլլար

Սիրելն ի՞նչ բան է բնաւ չգիտեմ
Բէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ :

Չիմայ ամիս մ'է որ դուրս դացեր է
Գիտես թէ ինձի երսուն տարի է
Թէ որ քառսուն ալ անցնի չը տեսնամ
Չիտեմ որ ինչո՞ւ չը պետի մտնամ :

Սիրելն ի՞նչ բան է բնաւ չգիտեմ
Բէք կ'աղաչեմ արդեօք հիւանդ եմ

Մտքէս ըսի սա թուղթը գրեմ
Բսեմ թէ զինքը շատ կարօտցեր եմ
Թէ թէ որ ինք ալ պատասխան գրէ
Չորրս ու մօրրս ձեռքը չի դրկէ

Սիրելն ինչ բան է բնաւ չգիտեմ
Չիւանդ եմ արդեօք, մօրրս հարցընեմ :

Գ. Է. ՌԵՏՈՒՆԻ

ԾԵՐՈՒՆԻՆ

Ես էի առողջ պատանի
Թուցոց նման թուչտէի

Ուր կամէի անդ բունէի
Հանդիստ ու ճոխ կեանք վարէի :

Ե.յս ամենը երբ կը յիշեմ
Երգի վիճակն կը բաղդատեմ
Ետիս դառնամ կը բնտուեմ
Ո՛հ կ'զգամ թէ ծերացեր եմ :

Ե.յն պտղալից ծառոց վրայ
Օ՛ մայլանօք թույլ հասայ
Մին կծծէի մին խղէի
Ե.յս ամենուն ես տէր էի :

Ո՛հ ասոնց ամէնքն ալ անցան
Սարդակապատ թռչնոց նման
Թռչեմ սրանամ միշտ նոյն տեղն եմ
Ու ամեն օր նոյն հաց կուտեմ :

Թռչտելով թռչտելով
Հանդիպեցայ ոտս մը մեղրով
Բնդունեցի ես զայն սիրով
Ս'եղրը հատաւ մնացի փայտով :

Փետուրներս մեղրտեցան
Եւ այն ոտին վրայ փախան
Եւ թռչիլն ինձ արգիլուեցաւ
Եւ զատուծիւնս կորսուեցաւ :

Կը տեսնեմ զձեզ ով պատանիք
Օ՛րի վայելէք ամեն բարիք
Եւ զատուծեան յարգը ճանչցէք
Ս'եղրէ ոտին վրայ մի' նստիք :

Յ. ԱՃԵՄԵԱՆ

ԵՐԱԺՇՏԱՅ ՖԱԹՈՒՐԱՆ

Ղեկու մանուկ էի ծնողս ինձ կրօնք
Գնա գործ գտիր ինչու ես նստեր
Եթէ այսպէս դուն միշտ տունը նստիս
Գիտցած ըլլաս որ ճեծով կը մեռնիս :

Յուսահատելով ելայ ես գացի
Գործ գտնեմ ըսի ըլլամ շուկացի
Խննդ ես ծօ տղայ ո՛ր է գործ հիմայ
Ըսին պոռայով կորսուէ գնա :

Ղարս հատնելով մտմտութս առաւ
Ինչ պիտի ընեմ թէ ըլլամ շուտ պառաւ
Օ՛հ մինչև ետքը թէ ես անգործ մնամ
Կարգուիմ ալ նէ խայտառակ կ'ըլլամ :

Եւ գլուխս ես ամեն զի զարկի
Որ բարեկամ մը գտնեմ խելացի
Սրճարան նստած երբ կը մտածէի
Տեսայ ծիածան որ ինձ կը նայի :

Կարդարուս ատեն բան մ'աչքիս դպաւ
Մեյ մ'ալ ինչ տեսնեմ Պ. Վարդովեան
Յտորագրութեամբ մէկ յօդուած մը կար
Դերասանութեան հրաւեր կը կարդար :

Կեցայ մէյ մը զիս դիտեցի
Եյս պաշտօնին յարմարացի
Շուտով ելայ թատրոն գացի
Որ քիչ մ'ստակ ձարեմ հացի :

Դերասաններ երբ զիս տեսան
Մէկ մէկու երես նայեցան
Ուսկից եկաւ այս շան տղան
Ըսելով զիս նախանձեցան :

Սէկէն ձեռքս մաս մը տուին
Կարդա աս որ փորձներ բոին
Ասդիս անդին հրահեցին
Զինքս գտայ վերայ բեմին :

Երաժշտաց որ նայեցայ
Միտքս դրի սորվել նօթա

ՈՏ այս ինչ գիւտ զոր ես գտայ
Ըսի մտքէս ու խենդեցայ :

Երի թումպօմ ու փիչցի
Պօմ պօմ պօմ պօմ ձայն հանեցի
Քիօլինը վեր վերցուցի
Նի նի նի նի ճրոնչեցուցի :

Գլառիօն ինձ կը նայեր
Կուկուլիկկօ եմ չես ուզեր
Պօմպառտօնն ալ միւս կողմէն
Պա պա պա պա պօռալ կուղէր :

Սիօլինէլլօն կարճ հասակով
Նիա նիա նիա նիա թոթովելով
Քօնթրա պասն միշտ խաղալով
ԷօՏէ ուհա կուգար իմ քով :

Թուամբեթան կատղած կերգեր
Թումպօմ թումպօմ զիս չես զարներ
Թմբուկն փորը լաւ մը ուռած
Պօմ պօմ պօմ պօմ ձայներ ձգած :

Ինչու զիս ալ ով ապերախ
Չես տեսներ որ հոս տեղը անխախտ
Քեզ կսպասեմ զիս չես զարներ
Պօմ պօմ պօմ պօմ ձայնս հաներ :

Եյս արհեստին մէջ մնացի
 Որ սորվիմ ըլլամ խելացի
 Ստակ ճարեմ վասն հացի
 Ամէն հովի բերան բացի :

Տասը տարի համբերեցի
 Հով կլելով համբաւ առի
 Ստակի տեղ առատ համբաւ
 Ճափ կէցցենէր ալ բաւ է բաւ :

Բայց ես միտքս դրեր եմ որ
 Կանցնին օր մը ասոնք բոլոր
 Թատերասէր պարոնները
 Բաջալերեն մեր ձեռնարկը :

Ս. ՊԵՆԿԵԱՆ

ՄՐԳԱՎԱՃԱՌ

Երթնցիր տիկին բունէդ
 Մրգալաճառն եկու
 Ու թօմպուլիկ զաւերներուդ
 Փայլուն ու թարմ մերգ բերաւ

Յժան աժան տամ պիտի
 Որ սակառս շուտ պարպուի :

Չմիւռէն բերել տուի
 Խոշոր հատիկով նուար
 Թէ անուշ և թէ թթու
 Որնոր կուզես զայն առ դու

Չառնես նէ ալ մէյ մը տես
 Երթամ նէ ետ չեմ դառնար ես :

Երաճայէն նոր զրկեցին
 Գլխուս չափ բորթուկալներ
 Երբ մէկ հատ մը կեղուցի
 Բերնիս չուրերն կը վազէր

Եթէ կուզես մէկ հատ առ
 Բայց բոլորէն վար չեմ տար :

Ընմահական հոտ բուրէ
 Խնձորն Ամասիայի
 Որ աղէկ մէզէ կըլլայ
 Անուշիկ մաստիքայի

Թէ օղի չես դործածեր
 Մաղմաղի մէջ կփէ կեր :

Հապա այս մեծ սերկեւիլ
 Որուն նման տեղ մը չկայ
 Թէ ինձի չես հաւատար
 Ելի մէյլախօշ դնայ

Չես երթար նէ ասկից առ
Խաթըր խուժըր խած տէ կեր :

Մոռցայ կարագի նման տանձս
Որ կ'արժէ բոլոր գանձս
Հատ մ'առ կեր լաւ մը փորձէ
Թէ ակռաներդ կարծր է :

Չառնես նէ ալ մէյմը տես
Երթամ նէ չեմ դառնար ես :

Հոգիս բերանս եկաւ
Մինչև որ դտայ այս նուշ
Կտորէ կեր չաթըր չուժըր
Երակներդ կաթ լեցուր

Չառնես նէ ալ մէյմը տես
Երթամ նէ չեմ դառնար ես :

Եյսօր ծառէն առի վար
Եյս ընկուզ կարծր ու թարմ
Որ պիտակի պէս լեցուն
Եւ նուշէն վար չի մնար

Չառնես նէ ալ մէյմը տես
Երթամ նէ չեմ դառնար ես :

Դեռ որ մէկ մ'իրգերս դովեմ
Թուլս կաղինս թէ չամիչս
Թէ Պրուսայի շագանակս
Կամ Շամէն բերած արմաւս

Ամէնքն ալ անուշ ու թարմ
Ուտես նէ դու կառնես համ :

Թէ քու ուզած մ'իրգերդ
Սակառիս մէջ չունիմ ես
Եյսօրուքնէ ապսպրէ
Վաղն առտու կը բերեմ քեզ

Ամէնքն ալ անուշ ու թարմ
Ուտես նէ դու կառնես համ :

Տես կշառքս ալ ինձ նման
Մաղի չափ ծուռ մուր չունի
Մանաւանդ տրամներս
Որ ցորեն մը պակաս չունի

Աժան աժան տամ պիտի
Որ սակառս շուտ պարպուի :

Իսկ թէ առնելու միտք չունիս
Մեղք եմ մի վար դներ զիս
Կանուխկէք երթամ դործիս
Հաց ճարեմ իմ տուտուիս

Չի թէ պարագ տուն դառնամ
Հէմ ծեծ հեմ դուրսը կը մնամ:

Ա. ՌԵՏՈՒՆԻ

ԱՂԻՈՐ ՆԻԿՈՂՈՍ

Ինծի կրեսն պարոն Նիկողոս
Օրթագիւղի աղւոր խորոզ
Ինծի համար շատ աղջիկներ
Կրնեն անուշիկ աչքեր
Ո՞վ չը զաքնուիր իմ հասակիս
Գիւլպիւլի պէս քաղցր ձայնիս

Մէյ մ'ալ նայիս դան աղջիկներ
Ինծի համար իրար կրեսն
Ի՞նչ աղւոր է, Ի՞նչ աղւոր
Պօլը պօսը փառաւոր :

Կերակի օրեր երբ զարդարված
Կարմիր կռավաթ ձեռնոց դրած
Աղջիկներ պատուհան նստած
Ես ալ աղւոր ձիու վրայ հեծած
Ահա կրեսն Նիկողոս աղան
Մէկզմէկու կ'անցնին կիյնան

Մէյ մ'ալ նայիս դան աղջիկներ
Ինծի համար իրար կրեսն
Ի՞նչ աղւոր է, Ի՞նչ աղւոր
Պօլը պօսը փառաւոր :

Տօնի օրեր ուրիշ եմ բան
Չըկայ գիւղը ինծի նման
Մազերս ֆլիւզէ ականջս ի վեր
Աօրիկ կլօրիկ պուքէներ
Ես ալ անոնց վարէն ի վեր
Մէկէն ի մէկ կընեմ աչքեր

Մէյ մ'ալ նայիս դան աղջիկներ
Ինծի համար իրար կրեսն
Ի՞նչ աղւոր է, Ի՞նչ աղւոր
Պօլը պօսը փառաւոր :

Աղջիկ մը ունի թագւոր աղան
Չիկայ գիւղը անոր նման
Երթամ ուզեմ գուցէ ինձ տան
Եթէ ուսիս կից մը տան
Գեխերս ոլորած տոտիկ տոտիկ
Փողօցին մէջ ժուռ գամ նաղիկ

Մէյ մ'ալ նայիս դան աղջիկներ
Ինծի համար իրար կրեսն
Ի՞նչ աղւոր է, Ի՞նչ աղւոր
Պօլը պօսը փառաւոր :

Ե Ր Գ

ՌՈՂԵՐՔ ԱՆՔՁԱԿԱԳԵՑ

ԹԱՏԵՐԳՈՒԹԵԱՆ

Արիք ընկերք, քաջակորովք
Ի պատերազմ՝ դիմենք փութով
Մեր սկզբունքն է պաշտպանել
Ազատութեան զրկանք վանել

Անգութ ապաստան
Արդար դատաստան
Մեր արինային
Կայ վասն թշուառին:

Փութա՛նք հապճեպ, ի դէն, ի սուր
Զբռնութիւն տալ առաթուր
Դոքա ունին թէ սուր և զէն
Այլ իրաւանց սուրբ պաշտպան չեն

Օն մեր ի ճակատ
Չիք ի մեզ առատ
Չիցէ և բնաւ
Խարէութիւն դաւ:

ՀԻՆ ԳԻՉ ԱՏԵՆ

Որչափ մարդիկ ափսոս
Երբոր զիրար տեսնեն
Բարև կուտան սիրով
Ինչ կայ չի կայ կրսն

Վա՛յ. գէշ ատեն հա՛, հա՛, հա՛
Անշահ բան հա՛, հա՛, հա՛
Գէշ ատեն
Իրաւ շատ անպիտան

Որովհետև հիմայ
Պոլսեցւոց հարկ չիկայ
Եւրոպացիք բոլոր
Բասկնիս պարպեն կոր

Վա՛յ. գէշ

Մեր աղջիկներն ըսես
Մտայի խենդեր են
Իստան ճանֆէս բարէս
Շինեօ բուբլէ կուզեն

Վա՛յ. գէշ

Քուռչի մը կտորին
Հագարատօր Ֆրանք
կուտան ու կը հաղնին
Եւ կընեն շատ յարգ

Վա՛յ գէշ

Յուկին եվելցուկէն
Քիչ մը ալիւր կառնեն
Սըւորնալու համար
Երեսին կը բսն

Վա՛յ գէշ

Որն էր երկանը
Կը պօռայ կայառնայ
Ռերիչ մ'ալ անդին
Կոր էրիկ կը գտնայ

Վա՛յ գէշ

Շատ մ'ալ աղջիկներ
Որ էրիկ չեն գտեր
Վանքերը կերթան
Որ սրբուհի ըլլան

Վա՛յ գէշ

Սա պառաւ կնիկներ
Բաներնին են թողեր
Հոս հոն կը վազվառտեն
Որ կաթնապօր երես

Վա՛յ գէշ

Երիտասարդները
Թէ հաշուի տակ առնես
Սղջկանց ինչ որ բսն
Նոյնը պիտի գտնես

Վա՛յ գէշ

Գօմէսիօն խանէն
Շատ աշկերտներ Ելան
Տուեն ու խանուլթ ծախած
Բուրտ ու բարձր՝ փախան

Վա՛յ գէշ

Շատ մը անկուտիներ
Բանի գործի տեր չեն
Կարգուելու կելլեն
Դռախօմայ կուզեն

Վա՛յ գէշ

Պատասխանով
Աղջիկ կը փնտռեն
Նայիս քիչ ատենէն
Տունէն կը վնասեն

Վա՛յ. գէշ

Շատ մ'ալ զեղեկներ
Գաղիներէն են սովոր
Պոստուռ պիէն մատամ
Ուրիշ բան ըսես չիտան

Վա՛յ. գէշ

Ազգին գործերն ըսես
Պէ ալան քէնաինէ
Թէ որ ասանկ երթայ
Բաներնիս բուսած է

Վա՛յ. գէշ

Աշխարհէն ենք կրան
Մինակ իրենք կը ըսեն
Ստակի եկած ատենը
Մէկէն կը ծիկը կը դնեն

Վա՛յ. գէշ

ՀԱՅՐԵՆԱՍԵՐ ԶԻՆՈՒՈՐԻ ՍԵ ԵՈՍԵԳԸ

ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Ահա մարտին փողը հնչէ
Զիս պատերազմ կը հրատարէ
Երթամ նետուիմ բոցերու մէջ
Զի իմ փառքս միայն այս է:

Կեանքս արիւնս անձկայրեաց
Զոհեմ թափեմ վասն հայրենեաց
Զարնեմ ջարդեմ վատ թշնամին
Թող մարմինս բերուի մեռած:

ԿԻՆԸ

(Ո)ն ընդ յառաջ երթ անվեհեր
Տուր թշնամուոյն վէրս կարեվէր:

ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Թշնամին մեզ կը մօտենայ
Բաջ արանցս դէմ կ'յոթորտայ
Վայրագ գաղանն արիւնարբու
Մեր հայրենեաց մահ կսպառնայ:

(Ո)ն ընդ յառաջ դիմենք անխուլ
Ցրուենք վանենք սուխններով

Ռուսը և կայծակ տեղանք գլխուն
Փախչի իսպառ վատն ամթով:

ԿԻՆՆ

Գնա քաջդ իմ վե՛հ անվրդով
Վատ թշնամին վանէ փութով:

ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Օ ինուոր եմք մենք երկիւղ չունինք
Վասն հայրենեաց միշտ կ'զոհուինք
Սրիւն և կեանք չենք խնայեր
Ազատութեան համար կ'մեռնինք:

Հուր կը ցայտէ մեր աչերէն
Սրիւն հոսի մեր սրտերէն
Երբ սուրն շողայ մեր ձեռքին մէջ
Կը սարսփն անոր շող շողումէն:

ԿԻՆՆ

Հայրենիք է մեր պահապան
Ազատութեան անտոց վահան:

ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Մեք հայրենեաց նահատակ ենք
Թշնամուց դէմ կը խիզախինք
Պատերազմի երբ փողն հնչէ
Սուր ի ձեռքին հոն կ'վազենք:

Վայ անոր որ կ'երոխտայ
Ազատ քաջաց կուրծք կ'ըսնայ
Շանթածիգ մեր զնտակներն
Կ'սատկի շան պէս անխնայ:

ԿԻՆՆ

Վայ վատին այն որ իբր էրէ
Սոհւծ քաջաց գէմ խիզախէ

ԶԻՆՈՒՈՐԸ

Մացիր բարեաւ քաղցրիկ սէրդ իմ
Զ իս կը գուչէ հայրենիք իմ
Պատերազմի դաշտին վրայ
Յիշէ դեռ միշտ թէ իսկ մեռնիմ:

Մզատութեան է մեր գրծը
Հայրենիք է մեր կրծքը
Մեռնինք զոհուինք ամենքս
Թող փրկուի մեր վե՛հ Ազգը

ԿԻՆՆ

Հապ ոն յառաջ ի գէն ի վրէժ
Հայրենիք մեր կեցցէ յաւերժ:

Թ. ՆԱԼԵԱՆ

ՔԹԻՆ ԴԺԳՈՅ ՄԱՐԴ ՄԸ

Գետին անցնի սա ձմեռուան
 Հաղն ու հարբուին և ամէն բան
 Որ խեղճ մարմնոյս եկան փական
 Զիս դարձուցին սպուշ անբան

Գիթս ու բերանս ալ ուռեցաւ
 Բռնգտայէն բանըս բուսաւ
 Միշտ կը հազամ, միշտ կը խնջեմ
 Ետին չեկաւ խերն անիծեմ . . .

Դեղ մը ըսէք երթամ ընեմ
 Ամիսն անցաւ շատ կաղաչեմ
 Քթախօտը կամ շաքարը
 Օգուտ չունին աղէկ գիտեմ :

Մերուհւոյս ալ աչքէն ելայ
 Երբ քօփն երթամ, կըսէ գնա
 Զիս ալ քեզ հետ կը պլշկես
 Զիս պագնելդ յայտնի կըլլայ

Խեղճ ու կրակ տուն կը դառնամ
 Լճիկ անկողին կը մտնամ

Բայց հարբուիս այնչափ կատղէր
 Որ գիթս մտէր ու դուրս չէլներ

Դեղ մը ըսէք երթամ ընեմ
 Ա՛հ, պարոններ շատ կաղաչեմ
 Քէհրիպարն ու նեօպէթ շէքերն
 Օգուտ չունին աղէկ գիտեմ

Դաղցրիկ ձայնիկս ալ մարեցաւ
 Զունչական բան մը եղաւ
 Երգ մ'երգելու կամնամ կոր
 Կրսէն էջը կը զըռայ կոր

Շատ աղջիկներ առաջ ինձի
 Կանչել տային շարդի մանի
 Հիմայ երբոր բերանս բանամ
 Երկու բառին կը բռնգտամ

Դեղ մը ըսէք երթամ ընեմ
 Խաթուն տիկնայք շատ կաղաչեմ
 Օխլամուրը ու տաք ջուրը
 Օգուտ չունին աղէկ գիտեմ . . .

Մէյ մը տաքէն, մէյ մը պաղէն
 Կուգայ այս գէշ ախտը կրես
 Բայց ես կրեմ որ այս ցաւուն
 Բուն պատճառն է զօգուտթիւն

ՍԼ աղէկ է որ չընտնամ
Մինչև մեռնիմ այսպէս մնամ
Երբ պարտատէրս ստակ ուզէ
Երեսն ի վեր թուգնեմ, բռնդ տամ

Դեղ չեմ ուզեր ցաւէս գոհ եմ
Բարեկամներէս շորհակալ եմ
Գինի օղին և սիկառը
Երթամ տնկեմ, ծխեմ, թքնեմ:

Գ. Հ. ՌԷՏՈՒՆԻ

ԺԱԺԿԵԱԼ ԱԶԻԱՏՆԵՐ

ԽՕՍԲ ԵՒ ԵՂՍՆԱԿ

Գ. Հ. ՌԷՏՈՒՆԻՈՅ

Ծածկեալ աղբատն ենք մենք ճանչցէք,
Չեռքի տակէ ողորմեցէք:

Սյն մուրացող աղբատները
Մէնէ հարուստ են լաւ ճանչցէք:

Թէ լայն գոալաթ դնենք ակնոց
Գօլան բանթօլ ու սև ձեռնոց
Ֆոխիզէ բաճկոն, չըլլայ խարվիք
Սմերիգա չունինք շապիկ:

Ծածկեալ աղբատ Լայն

Թէ սոնգալով ձեմենք ուռած
Սիրուհինիս թեւազրկած
Փութամբ քայտուիլ տեղ մը մինակ
Ձի խարճելու չունինք ստակ:

Ծածկեալ Լայն

Թէ զվարդերես բառնամք ծիծալ
Սիրոյ երգեր, ցոյց է, աւաղ.
Կերսիդինիս արեան լիճ է.
Հաց չենք կերած երեք օր է:

Ծածկեալ Լայն

Թէ հոտաւետ սիկառ ծխենք
Կուշտի նման ակոպ խառնենք,
Սխորթակնիս կուղենք գոցել,
Ձի պարզ տեղեր ճաշ չենք ըներ:

Ծածկեալ Լայն

Թէ շարթներ այսպէս անցնի
Մնանք ծարաւ խեղճ անօթի
Բան չենք ըսեր բնաւ մեկուն
Ձի կը դպչի մերին պատռոյն:

Ծածկեալ Լայն

Թէ մուրացկան մը մեղ մօտենայ,
Լալով հացի ստակ մուրաց:

Կուզենք ծածկել մեր ցաւն արտասուք
Գնա կրօններ, չունինք մանրուկ :

Ծածկեալ կայն կայն.

Մինչև անգամ շատ ամիսներ
Տուներնուս մէջ ենք բանտարկուեր.
Զի ծանօթի մ'որ հանդիպինք
Բարևեղու երես չունինք :

Ե Ր Գ

Ս Ի Ր Ա Յ Ա Ր Ա Կ Ա Ն

Իմ գեղեցիկ օրիորդս
Եկուր քովս հանգչի սիրտս
Յունեմ սէրս
Յայանեմ միտքրս
Մինչև մահըդ

Եկուր իմ օրիորդ
Տամ գաղտնիք քու մօրդ

Երբ որ յայանեմ իմ գաղտնիքս
Կը դեկուիմ մինչև մահս
Տամ քեզ պատուէր
Զբմոռանաս

Իմն խօսքես
Երբէք չելաս

Եկուր իմ սիրուհիս
Ի մէջ սրտիս բազմիս

Գլտցիր ունիմ շինելքներ
Քեզ պատրաստ շատ օժիտներ
Որ եմ քեզ
Տէր ու պտշտպան
Ընեմ ինձի
Քեզ ամուսին

Նիստ իմ քովս սիրունս
Շարժէ սէրդ տուր ինձ

Եկուր գառնս սէրդ յայտնէ
Ըլլամ քիզի ծառայ ու տէր
Սղէկ օրեր
Երկուքս միանձ
Հանգիստ ապրինք
Սրկնուս մէջ

Եկուր առ ինձ պարենք
Մենք միատեղ զուարճանանք

Մէկ միջոց մը այսպէս երթանք
Տեսնենք վերջը համբերութեամբ
Տէրը մեզն ինչ պարգևէ

Լայն ու արձակ
Արևնուս մէջ

Եկուր դու ալ ինձ պէս
Երկար ատեն անցընենք :

Ար տեսնես դու այն խօսողքն
Պիտի ըլլան իւր խօսածնուն
Դէմ առ համեստ
Մերին դիմաց
Մենք նորանց հետ
Սաստկանալով :

Երկուքս անոնց վրայ
Պէտք է պօռանք ճնշենք :

Տէրոջը պարտական ըլլան
Քուկին մայրդ ու եղբայրդ
Որ մեզ շրկեց
Իւր սէրերնուս
Եկուր կրկին
Առ քու սիրաւոր :

Աերջս վրայ ինկիր
Միամիտ դու եղիր :

Արկին սիրենք մենք զիրեարքս
Թող նախանձին իւր սրտովին
Պիտի քաշեն

Ըրածնուն դէմ
Ունիմ զքեզ
Եւ ոչ մեկը :

Սի հաւատար անոնց
Միտքն զրկեն իզմէ :

Ընեկով քեզ ոտաց ներքե
Չարչըրելով նեղեն զքեզ
Տեսար միտքը
Եկար խօսքիս
Չը հաւտացիր
Իմ զրուցածիս :

Տեսիր քու ծնողքդ
Վատ ապերախտներդ :

Համամիտ ըլլանք ես և դու
Չը նայելով անոնց մէկին
Աշխատելով
Ստակ շահինք
Չը նայելով
Իմին քուկին :

Մախսի համար վատնենք
Մեր մտքին տիրանանք :

Ընունանալով զարգանանք

Ես դու պարագայիքս խայտանք
 Մեր զակերներն
 Շուտով շատնան
 Ըստանալով
 Բարի անուն :

Հանգստութեամբ ասորինք
 Համեստութեամբ վարուինք :

Ըն ուսումն ստանալով
 Պարծին զիրեանք քաջ գիտնալով
 Փառք և պարծանք
 Կեանքերնուն մէջ
 Տեսնեն խայտան
 Զարգանալով :

Եկուք գառնուկներս
 Տամ սիրոյ համբոյրս :

Թող մեր զարմերն շուտ շատնայ
 Մրտերնիս ալ միշտ զուարճանայ
 Թող քու վարքդ
 Եղիր աղնիւ
 Սիրուհիս ինձի
 Վատնեմ հոգիս :

Եկուք փափուկ թռչունս
 Տուր համբոյր սիրոյս :

Ե Ր Գ

Վ Ե Ն Ե Տ Կ Ե Ա Ն

ՊԱՐՆ ԱՄՐՈՂՋ

Երջանկութեան աս ասպարեզ
 Զոր ետ աստղիկն այսօր տուաւ մեզ
 Եկէք եղբարք պար և գիշեր
 Մեր ցանկութեան են քաջալեր

ՄԵՄ ԶԱՅՆՈՎ

Բաղխեն սրտեր և հուր ցայտեն
 Աչք սիրավառ, խնդրեն զէր
 Թեւ ընկեցիք պարեւ մինչ ցարդ
 Փոյթ ստիպէ մեզ սա գիշեր

ԸՆԴ ՊԱՐՍ ԱՐԱՆՑ ԵՐԳԵՆ ԱՂԶԿՈՒՆՔ

Հրճուինք աղջկուներ օրս այս հրճուինք
 Երգօք պարօք խոնինք
 Մեր վենետկեան բարեկենդան
 Տօնեմք ի խինդ մինչև երկինք
 Կապոյտ պայծառ խրկէ լուսին
 Որ հեշտ աչօք սիրուհեացս
 Դիտէ սիրոյ բաղդին

ԸՆԴ ՊԱՐՍ ԱՂԶԿՈՒՆՔ ԵՐԳԵՆ ԱՐՔ
Թրանլարանլա Թրանլարանլա Լայլն

ԱՂԶԿՈՒՆՔ

Չվհատինք ուրախ ըլլանք
Մեզ սիրողներ շատ կը գտնանք
Ու փոխադարձ սէր յայտնելով
Քիչ ատենէն կամուսնանաք

ԱՐՔ Ի ՊԱՏԱՍԻԱՆ

Եկէք ընտրելք մեր սիրածը
Ու զայն գրկած տանք համբոյր մը
Որոյ համար հոս եկած ենք
Որ մինչ առտու խնդանք պարենք
Հէ հէ հէ հէ հէ հէ խնդանք պարենք

ՊԱՐՆ ԱՄՔՈՂՋ

Հա հա հա հա հա հա
Տես այս ինչ ամբող . . .
Թէ ամենքն ալ են գող
Սիրոյ սրտի . . .
Որ զմեզ խաբեն պիտի

ՄԵԿՈՒՑԻ

Ճշմարիտը յայտնի չէ որ
Մեր մէջէն ուլ խաբուի պիտի

Կամ սա աղջկանց մէկուն սիրող
Իրեն շահի գողնայ պիտի

ԱՍԵՆՔԸ ՄԵԿԷՆ ԳԱՆ ԳԱՆ

Թրանլարանլա Թրանլարանլա Լայլն

ԱՐՔ

Թէ փափկասունք խընդրէք ձեր սէր
Ո՞ գեղունայք մեզ չէք տեսներ
Որ համակամ որպէս սոխակ
Սիրեն զվարդին փուռն և սպակ

ԱՂԶԿՈՒՆՔ Ի ՊԱՏԱՍԻԱՆ

Սիրելք անշուշտ եկէք առ մեզ
Որ միշտ ցմահ պաշտենք զձեզ
Եւ ի նշան մեր այս խօսուման
Առէք համբոյր սիրտ ձեռք և սէր
Հէ հէ հէ հէ հէ սիրտ ձեռք և սէր

ԲՕԼՔԱ

Ճշմարիտը յայտնի չէ որ ինչի

ԳԱՆ ԳԱՆ

ՄԵՐ ՈՄՆ

Սպասեցէք քիչ մը ինձի
Ես ալ կուգամ գրկել ձեզի

Գաղջ համբոյրներ աջ ճակատուց
 Մեծ աշխուժիւ բակցնեմ պիտի
 Որ հնօրեայ իրաւունքէս
 Եվել բան մը ձեզի չանցնի
 Կամ գեղանի սա ամբօսէն
 Գուցէ իյսայ հատ մը ինծի

ՊԱՐՆ ԱՄՔՈՂՁ

Հի հի հի հի հի հի կօրեր մէկդին

Հո հո շարունակի միւլ իբլը

ԹԵԹԵՒՍՈՒԿ ԳՊՐՈՑԱԿԱՆ ՄԸ

Մէկդի կեցէք կարգը իմս է
 Ես ալ գիտեմ սիրելն ինչ է
 Կը սիրեմ եթէ ուզէք
 Կը պագնեմ ալ թէ զիս գրկէք
 Ձի վննետկեան մեր դպրոցը
 Ի սա ընտիր բարկենդանը
 Վարժապետնիս ամեն կերպով
 Են գուք սիրուն աղջիկներդ

ՊԱՐՆ ԱՄՔՈՂՁ

Հը հը հը հը հը հը բանըդ

Հո հո շարունակի միւլ իբլը

ԱՊՈՒՇ ՈՄՆ ՅԵԾԵԱԼ ԷՇ

Ես կը սիրեմ զձեզ ո՛ր իմ սիրուն աղջիկներ
 Կուգամ ահա գրկել զձեզ ու յայտնել իմ սեր
 Գիտցէք որ միշտ կը պաշտեմ
 Ու պաշտածս ալ լաւ կընտրեմ
 Այն որ ինձ կնիկ պիտի ըլլայ երջանիկ կնեմ }
 Ամենքնից ալ սիրունիկ էք
 Ձիս սիրեցէք չէ մի ըսէք
 Օն ինձ ընկերանայով ետեւս եկէք

ԱՄՔՈՒՆՍ ԾԱՂՐԱԿԱՆ

Խնդանք խնդանք խնդանք հա հա
 Տես սա ապուշն ալ կը յուսայ
 Օն վանտենք ընկերք
 Թող բանը երթայ

ՆՈՑ ԱՊՈՒՇՆ

Մէյմ'որ եկայ ո՛հ չըլլայ թէ զիս պարսպ հանէք
 Ազոր տգեղ բաղդերնիդ եմ ինձմով գոհ եղէք
 Ձի այս տարի մանչերը
 Շատ դժուար է կարգելը
 Ասոր համար տունը կ'փառնին խեղճ աղջիկները
 Թռախումա տուն տեղ կուզեն
 Չենէ չենք կարգուիր կ'ըսեն
 Ձիս մի փախցընէք կըսեմ ձեռքերնուդ կառնեն
 Գ. Հ. ՌՇՏՈՒՆԻ

ՀՈՎԻԻ ՀՈՎԻՈՒՆԻ

Արա օղբ անձրևի է
Քու բարի մայրիկդ
Պէտք է խրճիթը պահէ
Այդ քու փափուկ անձը

Մօրս խօսքը չէ թէ թրչիմ
Կասէ շուտով տի երթաս
Չէ նէ կելլեմ փէտով մը
Քեզ առօջեմ ուռնաս

Եստ կը ցաւիմ որ ձեր հետ
Այսպէս խօսիւ վարուին
Եթէ կուզէք ինձի հետ
Փակելի ի փափին

Եւբէր քնու տի փախչիմ
Ետէս մարդ չի վազէր
Կովերս օրու տի ձգեմ
Որ ուրիշ մարդ չի եմ սիրեր

ՈՎ դու ազնիւ հովուհի
Ընդէր մերժես իմ սեր

Քո գէմք նման է լուսնի
Որ իմ սրտիս սիրէր

Չի եմ խաւանար քու ըզուդ
Ինչ կուզես դու ինձէ
Ամէն բէնի եմ հմուտ
Այս է դուքս իմ գլխէ

Տուր ինձ քու ձեռքդ ու երթանք
Դէպի անտառին խորն
Հոն գտնենք մեր ապաստան
Վախանծի թագաւոր

Պարօն կեցեր քնէ կասես
Ես իմ կովեր կարածեմ
Գնա՛ ուրիշ մը գտնես
Անտառն երթամ ինչ անեմ

Թող որ գտնէ քու այտէն
Շնորհիմ մէկ համբոյր
Արաիս սիրեցիր արդէն
Անուանեմ քեզ իմ քոյր

Ետի չգիտեմ ինչ բան է
Պէտք է իմ մօր խարոյնեմ
Անի թէ տուր որ ասէ
Ինչ որ է քեզ նուիրեմ

Վիտեմ մայրդ կարգիլէ
 Պէտք չէ որ հարցնես
 Սիրտդ իմ սրտիս փարէ
 Պատասխանը կանոնես

Պարօն շատ շաւ կը խօսիս
 Խասկցայ քու միտքդ
 Բայց սա փէտ որ կը տեսնես
 Կը չափեմ քու չորսդիդ :

Յ. ԱՃԵՄԵԱՆ

Վ Բ Ե Մ Բ Ա Մ Բ Ո Ւ Լ Ի

Վրամբամբուլին այն օղին է
 Որ ամենուս ծանօթ է
 Որուն յարգը չըզհիտնալը
 Գինեմուլաց պատիւ չէ

Իբաց վերմութ գօնեագ գինին
 Խմենք կըլլենք Վրամբամբուլին

Թէ տէրտէրներն մեզ պատուիրեն
 Ու օղին պահք գընեն
 Գաւաթ մ'ընել պէտք է տնկենք
 Իրենք մեզմէ շատ կը խմեն

Օրէնքն այն է որ ոսկիին
 Տեղը պաշտենք Վրամբամբուլին

Թէ բէրային կրակին համար
 Ինծի հինգ վեց մէծիտ տան
 Շխաակ գինետուն ես կը վազեմ
 Որ սրտիս կրակը մարեմ

Ո՛հ բունկած տունին սրտին
 Պօռուծինէ Վրամբամբուլին

Թէ սա կոր մէջք աղջիկները
 Մեղուն մատի վրայ կանոնէ
 Մտայի տեղ օղի փմեն նէ
 Նայինք ասոր ինչ կըսէ

Խերն անիծես այդ Մեղունին
 Որ չիգուլեր Վրամբամբուլին

Թէ ես երկրի մ'իշխան ըլլամ
 Թատրոն դպրոց կը գոցեմ
 Թէ ամիս մ'ալ կայսեր ըլլամ
 Գինետուններ կը կանգնեմ

Սէր միութիւն հոն թող սովորեն
 Դասատուն է Վրամբամբուլին

Թէ գրպանս կուտ մը չըլլայ
 Ամենին հոգս չէ

Գինեպանը ինձ կը հաւտայ
Բայց մէկին տեղ չորս կառնէ

Հազար ապրի Թօբալ Եօզկին
Երբ ինձ կուտայ Կրամբամբուլին

Ի՞նչ կոտորուող աղջիկները
Երէն մրկեն մանչերը
Մէյ մը լացնեն մէկ մը քծնին
Չուջուր ձուկին կը նմանին

Հազար աղջիկ ինձ գին չունին
Հազար ոսկի կրամբամբուլին

Բայց չըլլալու չար մանչերն ալ
Սղջիկներէն վար չեն մնար
Նախ կը սիրեն յետոյ կուռին
Մարտ հալասի կը նմանին

Հոգիս կուտամ մէկ կաթիլին
Որ նազ չընէր կրամբամբուլին

Ի՞նչ բարեպաշտ մարդիկ ելնեն
Մեր սիրածը բամբասեն
Ինչ որ ըլլայ աստիճանին
Բերներնուս չափը կառնեն

Սղէկ նայինք աստիճանին
Որ վար չըլլայ կրամբամբուլին

Գ. Հ. ՌԵՏՈՒՆԻ

ՆՈՐ ԳԷՋ ԱՏԵՆ

Մարկոս

Բարև պարօն Ղուկաս
Ինչո՞ւ կ'աճապարես
Թէ որ շուկա կերթաս
պարսպ ետ կը դառնաս, վայ

Գէջ ատեն հա հա հա
անշահ բան հա հա հա
Գէջ ատեն, իրաւ շատ անպիտան

Ղուկաս

Շուկային դռները
շատ ուշ կը բացուին կոր
կամաց կամօց ան ալ
ամբողջ գոցուի պիտոր

Գէջ ատեն (Ելն)

Մարկոս

Երգէն գործ չէր մնացեր
լաւ քուն կը քաշէինք
հիմայ կովէն ի վեր
արթննալիք չունինք

Գէջ ատեն (Ելն)

Պուկաս

Եթէ անկէց առաջ
չէինք շահեր ալ նէ
գոնէ գործ մ'ունէինք
աս ան կը խորէինք

Գէշ ատեն (Կըն)

Մարկոս

Ղիւրիւն վաստակ մը կար
Թէ որ ծեր չըլլայինք
փարատեան սովորելով
տէրտէր մը կըլլայինք

Գէշ ատեն (Կըն)

Պուկաս

Հինգ հատ զաւկի տէր եմ
մտնող կին մ'ալ ունիմ
մտա պօմպէ կուզէ
ես հին ֆէս մը չունիմ

Գէշ ատեն (Կըն)

Մարկոս

Հապա աղջիկս ըսես
վեց տարի դպրոցն է

սիրեմ բայը աղէկ
քիչ մ'ալ բաղտոն գիտէ
Գէշ ատեն (Կըն)

Պուկաս

Իմին լակոտներս ալ
Ժամ ու աղօթք մոռցան
Թղթի ստակ կուզեն
կառնեն Թաորոն կերթան

Գէշ ատեն (Կըն)

Մարկոս

Տան մէջ եղածները
բոլորն ալ ծախուեցան
կնկանս քողքը մնաց
աչքս անոր եմ տնկած

Գէշ ատեն (Կըն)

Պուկաս

Տանտէրս առջի օր զիս
տունէն փնտկեց նէ
նայեցայ որ արդէն
ամեն բան կըրուեր է

Գէշ ատեն (Կըն)

Մարկոս

Սաղն անունիս օրն է
ձգել փախչելու է
օրացոյց շինողը
բռնել կախելու է

Գէշ ատեն (Լըն)

Ղուկաս

Իմն փողոց պարտք կայ
Թէնհա ճամբայ չունիմ
Թէ որ ասանկ երթայ
օգէն պիտի թռչիմ

Գէշ ատեն (Լըն)

Մարկոս

Ղաղղիացւոց չափ չըլլանք
անոնք ալ օգն կլան
սակայն ըրին չըրին
նորէն ծակը մրտան

Գէշ ատեն (Լըն)

Ղուկաս

Չըսես՝ ալ մեզ համար
յուսալը փուճ բան է
ասանկ խեղճ ապրելէն
ոտքը սնկելու է

Գէշ ատեն (Լըն)

Մարկոս

Թէ որ ինձ հարցնես
ան ալ աժան բան չէ
արդէն մեռած կըսուինք
պատանքնիս պակաս է

Գէշ ատեն (Լըն)

Ղուկաս

Եկուր վճիռ մը տանք
միջոց մը մտմտանք
անօթի ապրելունս
խեղտըլինք չմուրանք

Գէշ ատեն (Լըն)

Մարկոս

Խեղդըլելու համար
չուան պէտք ըլլայ նէ
ուսկից պիտի գտնենք
անոր ալ կուտ պէտք է

Գէշ ատեն (Լըն)

ԿԻՎԵՈՒԹԻՒՆ

Մարկոս և Ղուկաս միասին
Գիտեմ մեզ կը կանչէք
գուցէ խրատ մը տար

շատ շորհակալ ենք
արդէն մենք գործ գտանք

Ո՛հ, ինչ աղէկ հա հա հա
այս միջոց հա հա հա
ինչ աղէկ, իրաւ շատ
աղէկ գործ, հա հա հա

Ռաղական անդամներ
գործ վաստակ չեն գիտեր
բուէն մեզի տուէք
հարիւրին վեց առէք

Ո՛հ, ինչ աղէկ հա հա հա (Է՛ր) :

Ե Ր Գ

Խեղճ գուլթան մի վհատիր
բեղի կին չպակտիր
Դու միշտ կրնաս ֆրանքով մը
բեղ գտնել կին մը
Օն եկէք ընտրենք մենք
Գաւաթնիս շուտ պարպենք
Օրհնենք հարս ու փեսան
Չոր շատ կը սիրենք
Գոհութիւննիս եկ յայտնենք
Գաւաթներն իրար բաղխենք (Բռաք) :

Ե Ր Գ

ԵՐԵՅԱՍԱՆԵՐՈՐԴ ՏԱՐԵԴԱՐՁԻ

ԱԶԳԱՅԻՆ ՍՍ. ՀՄԱ.ՆԱ.ԴՐՈՒԹԵԱՆ

ՅՆ բեւից բանալ զբանց ոսկեգոյն,
Ճագէ արև փողփողէ լոյս նոր այգուն,
Աւետել մեզ զայս երջանիկ օր շքեղ,
Չոր մուսայից քնարք խօսին ի դեղգեղ .
Եւ մեք հիւսեմք պսակ դափնի այսօրուան,
Յոր դադարի՛ն արցունք յաչացն մեր համայն :

Հայք, յսփոփել զձեր անկեայն շայաստան
Օ՛ն, աւետիս տամք ձեր ձայնիւ միութեան :

Ի՞նչ զգացում հարք, եղբարք, ի՞նչ զգացում,
Ը զձեզ խուճախ խուճախ բերէ յայս դաշտ դալարուն,
Միթէ ի տես զուարթ ծաղկանցս այս գարնան,
Ի տես կուգայք դրօշից շքեղ ծածանման,
— Ո՛հ, այլ ի կայծն այն Ազգութեան կրօնի,
Որ արծարծէ ըզձեր սրտեր հայրենի :

Հայք, յսփոփել զձեր անկեայն շայաստան,
Օ՛ն, աւետիս տամք ձեր ձայնիւ միութեան :

Հայեր արիք, արդ թե ի թե մեր ազատ,
 Երիբ ընումք ի ձայն խնդից մեր զայս դաշտ,
 Որ ի դարուց հետե ցրուեալ Հայութեան,
 Լինի կրկին կեդրոն, կրկին Հայաստան,
 Ընդունելով զմեզ ամեն տարի միշտ,
 Սահմանադրութեան ի կենսածին գիրկն անվիշտ:

Հայք, յսիրտիել զձեր անկեալն Հայաստան,
 Օ՛ն, աւեօհս տամք ձեր ձայնիւ միութեան:

ԵՐԳԵԱՑ

ՅՕՐԻՆԵԱՑ

ԿՐԿՐՈՒՄ ԳՆԱԿՈՒՄ

ՄԵՆԵՆ Ե. ՓՈՒԼՅՈՒՆ

Ի ՀԱՆԳԵՍ

ԺԳ. ԱԶԳ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Քանիցս Յարդ ի դաշտիս
 Սիրուն նուազք Հայկական,
 Բու Տարեդարձդ ողջունել՝
 Ի խումբ ի պար՝ հրճուական:

Հոս աջակից Սեր և Յոյս
 Եղգանազեան որերոյն,
 Տարուէ տարի դան տանել՝
 Բու յիշատակ սիրագոյն:

Օյի Հայութեան անուղեակ
 Նաւն երերուն մաղապուր
 Եղատելով հոսանքէն,
 Հատ վտանգաց իրերուն:

Վաւահանգիստ զայն տարիլ,
 Փութով կազմել իւր պիտոյս.
 Առադաստիւք հողմալիլ՝
 Զայն ուղղեցիր գեպ ի Յոյս:

Ի ՀԱՆԳԵՍ

ԺԳ. ԱԶԳ. ՍԱՀՄԱՆԱԴՐՈՒԹԵԱՆ

Ո՛հ, որ պճնեալ ընութեան ես տեր,
 Դարձուր աչքերդ յայս գեղ դալար.
 Ո՛հ, Հայ ոգին կրող մանկունք՝
 Բաղցրալեզու սոխակի պէս,

Ինութեան գեղջուկ գիրիլ թառած՝
 Գոյլեն զՍտուած Հայոց դքեղ.
 Տէր, մենք որդիք եմք Հայկազունք,
 Որ երկնից տակ ճլվուանք ի պար՝
 Զերթ օտաւու ալնիւ թռչներ:

Սանունք Հայկազունք
Հայա է մեզի հետ.
Ծաղկանց ընութիւն՝
Օն, պար միահետ:

Ո՛հ, որ ընութեան ես վեհ արիին,
Ինչո՞ւ անշարժ կաս վերայ մեր.
Դարձիր պահուէ՛ ծառոց ետին,
Եւ կամ փայլուն աստղերու տակ:

Իաց տաք աչքով զերթ գիշերուան
Մըքուն հսկող զորաց պահակ
Սրև, թռուն ենք Յրտաշէտի,
Որուն զորաց նետած նետեր՝
Պայծառ երեսդ խոցոտեցին:

Սանունք Հայկազունք. ԼԷ:

ՄԱՐԾ

Մ'նայես բարեաւ սեր իմ սէր
Հրաւեր մարտին որոտաց.
Թէ չեմ քաջաց ես ընկեր,
Չըկայ բաժին ինձ փառաց:

Մի լար հողույս իմ հատոր,
Գուցէ դառնամ ո՛հ մի լար.
Թ'անկայց մարտին ես ի գող,
Տեսցուք յերկինս մեր զերեար:

Եղբայրագաւ չէ նախանձ,
Որ բորբոքեալ յիս վառի.
Ի սուրբ հողոյ Հայկազանց,
Բառնամ զլուծ օտարի:

Գ Ա Տ Ր Ի Լ

Ա. Ձ Ե Ի

Ձ Ե Ռ Ք Ձ Ե Ռ Ք Ի

Ղուբ մեջէն ես բովէն,
Մնցնիր դիմաց փոխենք տեղ.
Նոյն ձեւով տեղերնիս,
Դառնանք միատեղ:

Լիծածան մէկ մ'առաջ,
Մէկ մ'ալ ետեւ քայլ փոխենք.
Սպա տանք աջ ի յաջ,
Կլոր մը ճեմենք:

Օ՛ն ձեռք ձեռքի բարեկամք ,
 ընկեր թեւ տուր շուրջ դառնանք :
 Արդ կրկին մեր նախնի ,
 ընկերին երթանք :

Հապա ուսուստներ գիրկ դրկի ,
 երթանք անդին պարելով .
 եւս դառնանք նոյն ոտքով ,
 կայնինք քովէ քով :

Բ. 2 Ե Ի

Մէկ մը առաջ երկուքնիս ,
 Մէկ մ'ալ դառնանք տեղերնիս .
 Իսկ այս անգամ դուն ասդին ,
 ես դիմաց անցիմ :

Մէկ մը աջ երթանք հիմակ ,
 Մէկ մ'ալ ետքը դէպ ի ձախ .
 Ասկէ մեր տեղն ընթանանք ,
 Չուարթ կայթեմք և ուրախ :

Ելեծածան մէկ մ'առաջ ,
 Մէկ մ'ալ ետեւ քայլ փոխենք :
 Հիմայ ալ տանք աջ ի յաջ ,
 Կլոր մը ճեւենք :

Չորսս ալ արդ առաջ խաղանք ,
 Կրկին տեղերնիս դառնանք .
 Յետոյ փոխն ի փոխ անցնինք ,
 Դիմացը կայնինք :

Գ. 2 Ե Ի

Քալներ հիմայ դէմ դէմի ,
 Հապա բռններ թեւ թեւի .
 Յետոյ մէկ մ'ասդին դառնանք ,
 Մէկ մըն ալ անդին :

Մէկ մը յառաջ դէմ դէմի ,
 Պարենք երկուքս ու դառնանք .
 Մէկ մ'ալ պարենք նոյն ձեւով ,
 երթանք ընկերնուս քով :

Կապենք շղթայ չորսերնիս ,
 Մէկ հոս մէկ հոն ծածանինք .
 Ապա ամենայն ընկեր ,
 Դիմացի կողմն անցնինք :

Չորսս ալ արդ առաջ խաղանք ,
 Կրկին տեղերնիս դառնանք .
 Յետոյ փոխն ի փոխ անցնինք ,
 Դիմացը կայնինք :

Գ. Զ Ե Ի

Պէտք ի առաջ քով քովի,
Հիմակ երթանք դառնանք մերովի •
Յետոյ մէկ մ'ալ հոն անցնինք,
Գուն հոն ես հոս զատուինք:

Ըրդ ես մինակ վազեմ ճեմեմ,
Մէկ ոտք մը հոս մէկ հոն նետեմ •
Կայթեմ ոստնում զերթ մ'ուրախ,
Ըլայ հանդէս ուրախ:

Ըրդ նոյն քայլով յիս եկէք,
Երեքդ մէյ մ'ետեւ գացէք •
Կրկին ամենդ դէպ ինծի,
Յետոյ նոյնպէս դէպ ետի:

Չորսս կէս կլոր արդ դառնանք,
Յետոյ քիչ մը հեռանանք •
Եւքն ալ ասկէ հոն անցնինք,
Մեր բուն տեղեկը կայնինք:

Ե. Զ Ե Ի

Հիմակ ալ առաջ քով քովի,
Երթանք դառնանք մերովի,
Յետոյ մէկ մ'ալ հոն անցնինք,
Հոն հոս բաժնուինք:

Ըլեծածան մէկ մ'առաջ,
Մէկ մ'ալ ետեւ քայլ փոխենք •
Հիմայ ալ տանք աջ ի յաջ,
Կլոր մը ճեմենք:

Ընկերք իրար քայլեցէք,
Հոս եկէք մէկ մը դարձէք •
Մենք ալ ընկեր ընդ ընկեր,
Յետոյ օտարն երթայ ետ:

Չորսս ալ արդ առաջ խաղանք,
Կրկին տեղերնիս դառնանք •
Յետոյ փոխն ի փոխ անցնինք,
Գիմացը կայնինք:

Զ. Զ Ե Ի

Ընցնինք երթանք շիտակ առաջ ամենքնիս,
Գառնանք դիմենք այր և ընկեր տեղերնիս •
Թեւ թեւ դէմ դէմ երկանաքար դարձնենք,
Փոխենք ձեռքեր այս կողմ ալ շրջենք:

Չեոք ձեռք տանք ընկեր թեւ տուր շուրջ
դառնանք,
Հապա ոստոստենք գիրկ գրկի հոն անցնինք •
Անկէ դարձեալ մեր ընկերին քովն երթանք,
Յետոյ նոյն ոտքով պարելով ետ քաշուինք:

Գ. ԶԱՓՐԱՍՏՁԵԱՆ

ՊԱՐԵՐԳ

Վ Ա Լ Յ

Ի խումբ ի պար ,
 Հայրենասէր պանդուխտ Հայք ,
 Ի թիւդ մեր ոտից թող Մասեաց բարձունքն :

Ե՛հեղադոչ ,
 Առ Հայս հանուր տան գանգիւն ,
 Հրաւէր կարգաւ Հայ դիւցալներուն ,

Ի խումբ ի պար ,
 Ո՛վ Հայրենեաց բաջ որդիք ,
 Մեր ոտից տրոփիւն բարէ թնտացուց :

Ե՛կնկալու ,
 Հայ սրտերն բոցակէզ ,
 Յաղթական փառաց խմբել զհանդէս :

ՊԱՐԵՐԳ

Ո՛հ ինչ անուշ ինչ գեղեցիկ ,
 Մեր Հայրենեաց զեփեռիկ ,

Ե՛նչ զուարթ մեր սրտերուն ,
 Տալով աշխոյժ զօրութիւն :

Ե՛ս ինքն կոչէ զմեզ Հայեր ,
 Գգուել յիւր ծոց ծնելասեր .

Պար խմբելով երթանք լեռ ձոր ,
 Համբոյր սիրոյ տալ մեր մօր :

Հոն պարզ վճիռ և գեղեցիկ ,
 Մեր Հայրենեացն աստղիկ :

Հորիզոնէն արդ բարձրացած ,
 Կուտայ Հայոցըս յոյս փառաց :

Ե՛նոր ուղղենք արդ մեր աչեր ,
 Անոր վարուիք ո՛վ Հայեր :

Պար խմբելով երթանք լեռ ձոր ,
 Համբոյր սիրոյ տալ մեր մօր :

ՀԱՅՐԵՆԻՔ

Իմ Հայրենիքս զես կը կանչեմ ,
չեռու եմ Հայաստանէն ,
Հայու որդւոյն կը վայլեմ ,
չեռանալ Հայաստանէն :

Միթէ արծաթ ոսկի գոհար ,
Կսփոփե՞ Հայաստանը .
Այն որ կ'ողբայ որդւոց համար ,
Խղձալի Հայաստանը :

Խոր փորութեան մէջ է թաղուեր ,
Թագուհի Հայաստանը .
Բոպիկ ոտքով ազատ մազով ,
Կ'արտասուէ Հայաստանը :

Անգութ երկինք ալ չը յիշեր ,
Մոռցեր է Հայաստանը .
Անտրա Հայերն ալ չեն սիրեր ,
Անուշիկ Հայաստանը :

Ո՛հ թողէք զես խօսիմ ազատ ,
Երգեմ միշտ Հայաստանը .
Անուշ երկիր կոյս անարատ ,
Աննժման Հայաստանը :

Արեւ ծածկեր է իւր դէմքը ,
Խաւար է Հայաստանը .
Հայոց արեւը ալ մարեր է ,
Սեւ հագեր Հայաստանը :

Թշուառ սրտիս ձայն կը կտրէ ,
Ողբարով Հայաստանը .
Ո՛հ չեկայ Հայ , որ ըսփոփէ ,
Նուաղեալ Հայաստանը :

Թէ և կըտրի իմ վերջին շունչս ,
Պիտի պոռամ Հայաստան .
Պլլուիմ մէյմ' իմ Հայրենեացս ,
Հապա մտնեմ գերեզման :

Անորորութիւն ես կը խնդրեմ ,
Սիրելի Հայաստանին .
Կտրել այս ձայնս չէ՛ չէ կարող ,
Սոսկումըն գերեզմանին :

Ա. ՀԱՅԿ

ՅՈՒՍԱՀԱՑ ՍԻՐԱՀԱՐ ՄԸ

Մի փափիր անգութ
Լսէ ինչ կրեսմ
Գութ ունեցի գութ
Տաւրդ կը կրեմ

Այն օրէ ի վեր
Որ զքեզ տեսայ
Սիրտս կարեվէր
Սիրոյդ կապուեցայ

Այն օրէ ի վեր
Սիրտըս կը վառի
Սիրոյդ կըրահը
Կարծես կը մարի

Ար վառի կեանքըս
Կը մաշէ անգութ
Դու միակ իմ լոյս
Աշխարհք աչքիս մութ

Դու միակ իմ յոյս
Դու երջանկութիւն
Պայծառ արշալոյս
Կենաց քաղցրութիւն

Չէ մի ատեն մը
Անգութ սիրտդ աչ
Յօտար կերեւար
Իմ սիրոյս տէր կալ

Իսկ հիմայ ինչո՞ւ
Փոխուեցար այսպէս

Ո՛հ ըսէ ինչո՞ւ
Սիրտըս կը մաշես

Այն սիրտը որ դու
Սիրովդ վառեցիր
Այն սիրտըս որ դու
Գեղովդ գերեցիր

Ո՛հ ըսէ անգութ
Չես մի զես սիրեր
Համարձակ խօսէ
Արժան չես տեսներ

Չես մի զես սիրեր
Մի լսեր ըսէ
Մեռնիլս կուզես
Հա կամքդ աս է

Անիծեալ այն օրն
Որ քեզ տեսեր եմ
Անիծեալ սիրտդ
Որուն կապուեր եմ

Բա՛ր դարձիր մէկ մը
Ըսէ կը սիրեմ
Ազդած ցաւերըդ
Բոլոր կը ներեմ

Ո՛հ անգուժ գոնէ
 Վերջին կամքս յարգէ
 Առ սա դաշտնը
 Եւ սիրտըս ուղղէ

Հոս սիրտըս անգուժ
 Որ քեզ ոգւով չափ
 Կը սիրէր և ցարդ
 Կը սիրէ նոյնչափ

Օ՛ւրի արիացիր
 Ի՞նչ կը սարսափես
 Չարի մի վրդովեր
 Քիչ ցաւ ազգեցիր

Եպրիլըս կուզես
 Հա՛ զես կը սիրես
 Ո՛հ դեռ չես խօսիր
 Քար ես արձան ես

Ո՛հ դեռ չի շարժիր
 Քար սիւսըդ ի դուժ
 Անգուժ մօր ծնունդ
 Ցաւոցըս անփայլ

Չէ կըսես ուրեմն (Էւ շուքէ դիւռ)
 Առ ու հանդարտէ
 Արիւնըս կուզես
 Սիրտըդ թախուէ :

ՎԵՆԵՏԻԿ ԱՓՕԳՈՒՐԵԱՍԸ

Եստ զլալըմ կէլին գըզլար
 Զէֆը իտէլիմ պիզ պի դարար
 Չիւն չօգ տէմլեր զէֆու սուրուր
 Գալպիմիզտէ շաղլըզ պու տուր

Կէլին եէք տիլ վէ եէք ճիհէթ
 Բագս իտէլիմ պու տուր Ֆուրսէթ
 Ղատիկանըն շանը արթուրն
 Աշգ ու մաշուգ պին եաշասըն

Գաւարան տէր փարան ալըր
 Կիւլ գօնէլին տատըն ալըր
 Չօգ պօյա վար տըր աջաճադ
 Գօրդարըմ աժտէրին հաթըր գալըր

Սըրա պէնիմ տիր ա՛ գըզլար
 Սիզէ կիզլի պիր սըրըրմ վար
 Սօրմադ այըպ կէլ զլմասըն
 Աման սըրըրմ սիզտէ գալսըն

Թօզանըզսամ տահա կէնճիմ
 Կէնճ գըզլարա մէյիլ վէրտիմ

Տայանամամ էվլէնիրիմ
Տիւկիւն շաղըդ պէն խթերիմ

Հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, պէն կէլերիմ

Խթէք վարսա տիւկիւն օլսուն
Չալկըճըլար հէփ պիրերսին
Խախամ փափազ էվէ կէլսին
Պիր կիւն էվվէլ պու իշ պրթսին

Հի՛հ, հի՛հ, հի՛հ, տէֆ օլ միսքին

Աշգա կէլտիմ աման դըղլար
Պէնտէն սիզէ պիր թերիֆ վար
Պու սէօզիւմէ սիզ կիւշ խտին
Աշըղլըզա դուլազ վերին

Միզտէն պիրին պէն խթերիմ
Էհլիմ օլանը չօզ սէվերիմ
Գօլ գօլա վերիպ հէմ կէղերիմ
Անի մէսրուր շաղ կլլերիմ

Ղիւմլէնիգտէ կիւղէլինիզ
Եթէր պանա պիր թանէնիզ
Պու դըթլըգտա նաղ իթմէնիզ
Չօգ տըր սիզէ քէտերնիզ

Մմա ետիտրն հա՛հ հա՛հ հա՛հ
Տէֆ օլ շունտան ա պուտալա

Պիրտէն կէլէն ամնա եօզ տըր
Եըղլլ կիթ սէն Պրթփաղարա

Հա՛հ, հա՛հ, հա՛հ, հի՛հ, հա՛հ, հա՛հ

Պրթփաղարտա վար էպրիշիմ
Նիւզէլլերի սէվէք իշիմ
Պու սէվտատան այրըլամամ
Աշգա տիւշտիւմ պէն չըգամամ

Աշգ մուհապպէթ հէր նէ իսէ
Մարապետ կարապետ պիրպիրին ալսա
Պիր հօշ օլուր ազըլ դանսա
Տէսիթիմ փափազ մէթ օլուպ գալսա

Հա՛հ հա՛հ հա՛հ էկեր թարիք պէօյլէ իսէ
Չօգ միւճիգաթ էկեր օլսա հի՛հ, հա՛հ, հա՛հ

Թ Ի Ի Ր Ք Ծ Է

ԿՐԱՄԲԱՄԲՈՒԼԻ

Լ՛յ սէվտիլիմ նրամամսուլի
Եութաուդճա կէլըր քէյֆիմ
Ալթ իւթ օլսա պիւթիւն ճիհան
Սէնտէն պօշ գալմալ էլիմ

Մէ վազեփէմ տիւնեա հալի
վար օլտուգճա Կրամբամբուլի

Կէր մահպուպիմ պանս կէլսէ
Եիւղլէրիմի փուս էլլէսէ
Տէֆ օլ շուտան տերիմ ծնա
Կայրի իգթիզամ եօգ սանս

Մաշուգում տրր պօլ մէզէլի
Միսք գօզուլու Կրամբամբուլի

Վ էթանիերլէր նագլ էլլէսէ
Միլլէթճէ տերտ ու պէլա
Հէր նէ տէսէ սէօլլէսէ
Գափամա կիրմէլ աօլա

Մնկարեա մը տիյնէմէլի
Իլթէ վէթան Կրամբամբուլի

Կէր պիր սերվիկիրամ տիպէր
Պէնիմ իչեւն ահ վահ իթսէ
Պունա ալա իթմէմ քէտէր
Կէր հէզար շէյլէ իթսէ

Շ իքէսթ օլա կէր գատէհի
Չօգ աճրլըմ Կրամբամբուլի

Ի կէր զէվճէմ էվլատարլըմ
Պիւթիւն կիւն աճ գալսալար

Իթմէմ քէտէր պէնտէ աճրմ
Թէմամ պիր հափթա գատար

Իքմէք եէմէք նէյլէմէլի
վար օլտուգճա Կրամբամբուլի

Կէր իրանսրզ բրուսիա իլէ
Եախօտ քէտի ֆարէ իլէ
Պիրպիրինին էթին եէսէ
Օլմազ պանս վազեփէ

Կիւրլէ պարութ եէրէ կէլսին
Պէն աթարլըմ Կրամբամբուլի

Թէաթրօյա տավէթ իչեւն
Չօճա պիլիէթի կէլսէ
Կիթմէտիքտէն սօնկրա
Պիլին կէլէնէ թօգաթ թէքմէ

Թէաթրօ մէքթէպ գալսըն հալի
Պօշանմասըն Կրամբամբուլի

Կէր տիյիւնէ տավէթ օլսամ
Սբալ թարալ գօշարլըմ
Վէրտիքտէ պէն ըէսմի սէլամ
Սուֆրա պաշնա գօնարլըմ

Կիւլէյիլէ կէլին թէլլի
գալսըն պանս Կրամբամբուլի

Ինսանս մէյ կայէթ զարար
Լաբին պանս չօգ եարար
Խասթէ օլսամ չէքսէմ ճէֆա
Գաթրասը վէրիր շիֆա

Պուլմաղ չարէ լօգման հէքիմ
Թապիպիմ տիր Կրամբամբուլի

Կէր եաթագտա աղըր հայտէ
ճան վէրէճէք տէ օլսամ
չէքիմ կէլսէ իլաճ վէրսէ
Բէտտ իտէրիմ վէսսէլամ

Շ իֆա օլուր էկէր Թէրլի
Իսէմ ալէա Կրամբամբուլի

Կէր մէզարէ կիրմիշ օլսամ
Իթմէն պէնի ֆէրամուշ
Իթտիքճէ պէն Թէքրար գըլամ
Իտէրիզ պատէլէր նուշ

Մէզարըմա սիրիւ սիրիւ
Կէլին չազըն Կրամբամբուլի :

ՇԱԾԳԸՆ ՔԵՕԲԷՔ

Կիճէ կիւնտիւղ ույգուսուղում
չէնիւղ պիր գըլ Կուլմայօրում
Մէվտամլա Թուլթուլում
Գօլայ պիր եօլ արայօրում

Պիր գաչ տօսթում էօյիւտ վէրտի
չիչ պիրիտէ իշ կէօրմէտի
չանկը գըղա սէօղ աչտըմսա
Սղըմըն փայընը վէրտի

Շ աշգըն քէօքէք աճըղընտան
չիսսէ ումար փաղաւախան

Գատըն գըմըր արղու չէքէր
Տէլիգանլը չօճուգ իսթէր
Էկէր արղուն սէվիլմէքսէ
Կիրմէլիսին տիւրըն րէնկէ

Սարը պէյաղ սիեաճ պօյայլս
Կիւզէլլէնտիմ պէն փէք ալէա
Գալգտըմ կիլթտիմ վէ սարըլտըմ
Լաբին աղըմըն փայըն ալտըմ

Շ աշգըն քէօքէք . . .

Գատրն գրամը լիսան խոթէր
Չէվզէքէրի իէք չօք սէվէր
Սէվիլմէքսէ էկէր արղուն
Հաֆիֆ զէվզէք օլմայըսըն

Բառտօն , մէնսի , ույ , նօ մատամ
Ֆրանսըզտան Հիւ Ֆէրք օլմամ
ԵՏ մատմազէլ սանա եանտըմ
Լաբին աղղըմ իայըն ալտըմ

Շաշգըն քէօրէք . . .

Գատրն գրամը հօրա թէփէր
Կիւլմէք , օյուն կայէթ սէվէր
Էկէր մէրամ սէվիլմէք տիր
Սըչըրայըպ կիւլմէլէ տիր

Ել վագըթտան Շօթիս Գատրիլ
Վալց Լանսիլէ էթտիմ թահսիլ
Գալգտըմ կիթտիմ վէ սարըտըմ
Լաբին աղղըմ բայըն ալտըմ

Շաշգըն քէօրէք . . .

Գատրն գրամը չօք սօֆու տուր
Իշթէ տայմա խուչու պու տուր
Էկէր արղուն սէվիլմէքսէ
Սօֆուլուգլա օնու թէրսլէ

Պիր դաչ քիթապ պիր տէ թէզպիհ
Գօտոււմ ճէպէ գալգտըմ կիթտիմ
Պէնի պէօլէ կէօրտիւ իսէ
Տէտի գուզում կիթ իշնէ

Շաշգըն քէօրէք . . .

Գատրն գրամը թէզ ալտանը
Ֆագաթ քէնտին ալիմ սանը
Սէվիլմէքսէ արղուն էկէր
Տէօրթ եալանլա իշն պիթէր

Գալգտըմ կիթտիմ թա էօնիւնէ
Գօտոււմ տիզիմ տիւշտիւմ եէրէ
Տէտիմ եարիմ ահ աշգընլա
Օլտոււմ սանա պէն միւպիթէլա

Շաշգըն քէօրէք . . .

Գատրն գրամը թուլուլունճու տուր
Իշթէ օնուն քեարը պու տուր
Սէվիլմէքսէ արղուն էկէր
Կիլտիր գուշաթ ճանընը վէր

Եաղլէ սիմիթ , լօգմա պէօրէկ
Շարապ , բագը , պիրազ քէշէկ
Գալգտըմ կիթտիմ վէրտիմ եէտի
Ֆընտըգճը գըղ տէօնտիւ տէտի

Շաշգըն քէօրէք . . .

Դատրն գրամը նազ տիզ էտէր
Ծնուն պունուն ահըն չէքէր
Սէվիւմէքսէ էյէր արդուն
Սագըն էյմէ օնա պոյուն

Դալգտրմ կիթտիմ աղարատրմ
Թօգաթ թէքմէ եոււրուք վուրամ
Թէզ հուղուրա եիւզ տիւր տէտիմ
Լաքին աղղլմ փայըն ալտրմ

Շ աշգըն քեօքէք . . .

Հէր նէ եարտրմսա աղլալար
Եութմատրար շու գատընլար
Փագաթ պին պիր եօլ պուլմուշում
Հիւ շիւպհէմ եօգ վար ումուտում

Շու քէսէյն տօլու ալթուն
Գատըն կէօրսէ շաշոր ագըն
Թէպլմ օլուր պու եօլ ըա
Եօգ տէմէլ հէմ հօլլանրոտա

Դատրն գրամը պու եօլ ըա
Տիւշէր էլպէթ տուզաղըմա :

ՔԵՕԹԻ ՎԱԳԸԹ

Պու կիւնլերտէ հէր քէս
կէօրիւնձէ պիր պիրին,
նէ վար, նէ եօգ տէյիսլ
սօրարլար իշէրին :

Ո ալ, հը, հը, հը, էլ աման,
հը, հը, հը, նէ եաման .
հը, հը, հը, էլ աման,
փէք եաման շու զէման .

Օ էմանէ ինձէլտի,
հէփսի կէրլէնտի .
գապա ատամ հիւ եօգ,
հէր քէս նաղիքլէտի :

Ո ալ, հը, հը, հը, էլ աման,
հը, հը, հը, նէ եաման . եւ :

Եւ ը զէրիշ գալգտը,
ըզ նամուս գալմտը .
մօտա սէպէպինտէն
էննաթ թօփը աթտը :

Ո ալ, հը, հը, հը, եւ :

Ալէմ զէֆքէ տալմըշ ,
իշին կիւճիւն պրրագմըշ .
պէտլէ կիթսէ վար ան
սօնոււմըղ փէք եաննըշ :

Քուգարա զէնկինտէն՝
ուշագ էֆէնտիտէն
Ֆարդ օլմայօր չիւնքի
ալտանրըսն սիւստէն :

Ան զէվղէք Միւսիւլէր
փէք հաֆիֆլէնմիշլէր .
էլտէ պասթօն , ճէպտէ
փարալար նէ կէղէր :

Քիս պիր մօտա տահա
չըգարմըշար գըզար ,
պաշարընտան աշաղա՝
իշկէմպէ սարգարլար :

Պալըգ թափասընտան՝
արթան պիրաղ ունտան
պիր ալուճ ալըլար՝
եիւղէրին սըվարլար :

Շու պօյա իլէթի՝
փէք ջօք իլէրէնտի :

Թաքի սըվաճըլըգ
գատընլարա կէչտի :

Ալմըշար պիր մօտա ,
տիւշմիւլէր օրթայա .
լիրա սիւրկիւնի վար ,
տօղրու Նվըօիայա :

Նէ չարէ թութուլուգ ,
հասլը ջօգտան եութուլուգ .
Ֆիյաթլար տա արթմըշ ,
իշեմիղ փէք պօղուգ :

Քիյաթլարտա պըրագ ,
սէն միւշքիւլէ պագ՝
քի զէվղէք Միւսիւլէր
գաչաճագլար չըպլագ :

Խթանպօլ մալինէ
քիմ քի պէյէնմէզսէ ,
Քրանսա պաթարսա՝
սարըսըն քէֆինէ :

Գօմէսիօն խանընտա
ասմըշլար պիր թահթա ,
համալարըն պիլէ՝
կէօզէրի եօգարտա :

Գոնսօլիտճիլիքտէ՛ քոյցճախցս մց ան
Եէթիչէն չըրագլար լաւ ինչ ազայնիւս
մաչ վէ էմլագ սամթըպ ,
փապուճարը գաչարար

Ե յի քեար տըր տերլէն՝
տայմա գայպ իտերլէր .
պունուն քեարը նէրտէ
պէ շաշգըն հէրիֆլէր :

Ե սնաֆլըգ պարիթ տիր ,
սարրաֆլըգ վար շիմաի .
ալէփրաճըլըգտան
չոգ օճագլար սէնտիւ :

ԷՇԷՅԷ ՊԻՆՄԻՇ ՊԻՐ ԽՍԽՍ

Ե շէ կէտիմ կիւզէլ գըղար պիրազ Խապրէտին
պիր Թէքլիֆիմ վար տըր էրիճէ գուլազ վէրին

Ղան ու սիլտէն սէվէրիմ ,
սիգտէն պիրի իսթէրիմ ,
պանա գառը օլանը՝
մէսուտ իտերիմ .

Հէփինիգտէ կիւզէլսնիզ՝
Եէթէր պանա պիր Թանէնիզ ,

գօճա գըթլըղնտա՛
նաղ իթմէյինիզ :

Սնկրա էփտէ գալըրսընըլ ,
փէք չօգ փիւշման օլուրսունուզ ,
պէնիմ կիպի կիւզէլն՝
գըթ պուլուրսունուզ :

(Հէփի պերսպէր)

Ե մմա եարտըն , հա՛ , հա՛ , հա՛ , հա՛ ,
տիւշ օլմասըն հէյ պուտալա ,
տէֆ օլ արթըր շունտան՝
հայտէ ախըւա :

Printed in Turkey

24323

12013

